

AKATALPA

Mart 2026 - Sayı 315

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Osman Serhat ERKEKLİ

HAYATIN BAHÇESİ KALMADI

Yaşlandım; uçtu çocukluk; kanatsızım
Bahçesi kalmadı hayatın

Ölüp gideceğim
mesela hasretle kelimelere

Rüyamdaki baba hayaline gömülsem
Ekmeğe, anneme...

Bahçesi kalmadı hayatın
Yaşlandım; uçtu çocukluk; kanatsızım

7 Aralık 2025

Yusuf ALPER

VURUR COŞKUN DALGALAR

Yok işte günleri ölü bir aşkın
Ardından koşmakla geçen
Diri bir aşkı öldürmek
Sonra sonsuza kadar
Ağlamak için günler

Her gece yüzümü sürdüğüm
Sonrasız dağılan yeryüzüne
Bir gün nasıl yok olur
Nasıl giderim nereye
Umarsız bir hüznle

Biliyorum deniz bitti ve ağlar
Bitmedi sonsuza bitmeyecek sen bitme
Göğümde dolaşan solgun kelebek
Dünyaya dağılan aşkın sonsuz gücünü
Tinimde duyumsarım vurur coşkun dalgalar

Kıyıma umarsızca dalgalar
Hayat ağacından meyveler sunan bahar
Vurur coşkun dalgalar

dalgalar

lar

lar...

Barış ERDOĞAN

KIYICI MURAD PAŞA

murad paşa sadrazamdır
unutur, suyunu çıkarır kuyuların
zaman bin altı süvariye çingirak
celali korku içinde

murad paşa devşirmedir
bozuk para devşirir, aynalar kırar
geçtiği ovalarda keskin pala
celali kan ter içinde

murad paşa yedikule zindanı
beylerbeyi olduğu günlere hasret
ayağı sürçüverse atının, esaret
celali vesvese içinde

murad paşa kahkaha kulesinde
gelenler peşkir tutar, rengi nar
haçova'da şehit düşenin kanında
celali gazap içinde

murad paşa kıyııcıdır, kazma kürek
hutbe okutur, sikke kestirir
bağlayın der atımı, atım eşkindir
celali korku içinde

naima der ki murad isyankârı sevmez
çocuk olsa çılgık çılgıca serçe
bıyığı terlememişi elleriyle boğar
celali kayıpta

Gülçin Yağmur Akbulut, Hüseyin Alemdar, Yusuf Alper, Serap Aslı Araklı, Hicran Aslan, Cansu Aydın, Ali Asker Barut, Atnan Başkesen, Murat Boğurcu, Cemile Çakır, Âba Müslim Çelik, Fazlı Çoban, Filiz Kalkışım Çolak, Ramis Dara, Ejder Demir, Gökhan Demir, İsmail Doruk, Hasan Efe, Orhan Emre, Veli Erdem, Barış Erdoğan, İbrahim Halil Ergin, Şerif Erginbay, Yiğit Ergün, Osman Serhat Erkekli, Mustafa Barkın Garip, Mustafa Günay, Uluay Koçak Güvener, Nihan Işiker, Gülten Doğruyol İncesu, Nurbanu Kablan, Ayşe Şafak Kanca, Erkan Kara, Zabit Karaköse, İlhan Kemal, Hülya Köksal, Maveren, Mustafa Oğuz, Emin Orhan, Musa Öz, Seher Özkök, Ozan Öztepe, Mehmet Rayman, Serkan Savaşeri, Sinem Sekmen, Mustafa Seyfi, Süreyya Şahin, Ramazan Teknikel, İbrahim Tığ, Veysel Toprak, Mehmet Akif Tutumlu, Mehmet Türkmen, Necip Yıldız.

RÜZGÂRIN ESTİĞİ YERDEN

Aforizmalar VI

Mehmet Akif TUTUMLU

1. Felsefeden, faydasızlıkta saklı yaratıcı kapasiteyi gerçeğe dönüştüren faydalanabilir.
2. Gıdada organik olanı kaybettik, bari yalanlarımız sahibiliğini sürdürsün!
3. Fayda, *yaşamayı sürdürmek*; değer, *anamlı yaşamak* içindir.
4. Kapitalizm, kötülüğün imalatçısından çok onun *kullanıcısı ve boyutlandırıcısı* konumundadır.
5. Gerçek edebiyatçı yazarken rüzgâr gibi olmalı: Kelimeleri göstermeden *hissettirmeli* okura.
6. Bedava bir sakızdır ahlak dediğin!
7. Görüntümü aş, sonra yargıla beni, yargılaman şartsa!
8. Yargılamak egonun; anlamak kalbin işi.
9. Eşitlik, kâğıttan yapılmıştır.
10. Kadının varoluşu pragmatik, beklentisi romantiktir. Erkeğin söylemi romantik, amacı pragmatiktir.
11. Eylerken şark zihniyetliyle; yargılarken batı normlarıyla!
12. “*Zaman, her yerde zaman, ama yaşayabileceğimiz bir an bile yok*”. Lars Iyer’ın roman kişisinin bu cümlesini, herkes en yakınındaki işkoliklere ve müşkülpesentlere aktarsın lütfen. En azından bir an soluklanmış olurlar!
13. Yalnızlık varlığını çoğaltabileceği gibi, eksiltebilir de. Bu, yalnızlığınızı kullanma kapasitenize bağlıdır.
14. “*Şunu elde edersem, mutlu olurum*”: Geçici yaşamaya mahkûmiyet gerekçesi!
15. Mutluluk kadar pazarlanan içi boş bir kelime var mıdır? Mutluluk, onu bilmekle değil, *yaşamakla* mevcudiyet kazanır. Tıpkı acıyı yaşamadıkça, acı kelimesinin kişiye bir şey ifade etmemesi gibi.

Ali Asker BARUT

HAYDAR’IN RÜYASI

Narlarla konuştum
Cebinde yaz elmaları
Pirin yollara dağılmış
Selamı ve dalgınlığı

Narlarla konuştum
Boynundan
Elma kokuyor Haydar
Rüyasına kadar

Ozan ÖZTEPE

SARAY MAHALLESİ EPİKRİZ RAPORU

Firaki Sokak’ın karanlığından
Kütahya Adliyesi’ne inen
dik yokuşa bakan
Dost Kırathanesi’nde
her zamanki yerlerine mahlı
Terden Metin
Çelikten İsa ve
Başaktan Hakkı
saatlerdir
susuyor

Ahırdı Cami avlusunda
musalla taşına yaslanmış
kırçıl sakallı baş müezzin ve
ikindiyi bekleyen cemaat
susuyor

Muhtarlığın girişini
tutan iki melek
geniş kanatlarını toplamış
ferforje kapının eşliğinden
göğe doğru
susuyor

Cızı Sokak’a taşan tüm cumbalar
ve perdeleri kapalı pencereler
dünya hallerinden usanmış
susuyor

Sığındıkları aralıktan
güneş çeken üç kavak
dallarını birbirlerine
değdirmeden
susuyor

Uzun bir sessizlik
düşmüş toprağa
Baharın ballıbabası
seyrek yarpuzu
yağmura
susuyor

Kim mutlu yaşar bu semtte
korkusuz,
özgürce?

AURARA

1/ Şairin aurası, en ağır ara;
kırk kitap yazsa da
akrep ısırtığı çıkılan dara!

2/ İçimdeki Hüseyin dedi:
İçteki mih şiirle sökülür ancak.

3/ Hem korumam hem kalleşim
içimdeki güneş tanrısı--
mavi Mercedes'le gelene dek
tan vaktini yasakladım ona!

4/ Kitabî karanlıkta yazdım
tam ya da yarım
tüm din ve erotizm kitaplarımı--
her biri beni tamamlayacak,
öldü
ğ
ü
m /de!

5/ Şiirdeki daimi sevgilim ArRA'yı
güneş tacıyla resmettim--
şiir ve ölümsüzlük bu olsa gerek!

6/ Dünyanın harflerine üfleye üfleye
sözcükler türetme zenginliğim
hiç bitmese keşke--
defterlere gizlediğim günahlarım ki
sırr-ı helâl sevaplarım benim
içimin hızı hazza dönüşürken.

7/ Işıktan kan damarda,
işlek zaman içte--
kan ve zaman gibi gençsek
mesafeli ve miskin künhe gömülmek olur mu hiç!
Akrep ve yelkovanın varoluş kadrânını
sessiz ve derinden deldiğini görenlerdenim ben.

8/ Evet, kalp de kan da işlek ve ısıl;
hüzün meclisine girip şiire tutununca anladım!
Şiirde ısrar etmedim aslında--
bile bile, bile göre
şiir ki isabetli vuruşlar yaptı ömrüme.
Adım şiirle anılsın isterim,
öldüğümde.

9/ Yeminle! Kul hakkı yok olsa küll hakkı var
yazdıklarım da. Tek dize de olsa her güne bir şey
düş(ür)mem
"yazı-jön" janr'ımmış meğer--
çok şey borçluyum Metin Erksan ile İlhan Berk'e!

10/ Biyolojik değil metafizik olarak
genç olmak(:kalmak)
bir ömür şair hayatı sürmek zaman alır--
Tanrı lütfu kalemşor iştahı bir sevaba rağmen
genç değilim, yaşlı hiç değil! →

SİNEMASKOP

1
Düşmansı gece, bırak yakamı. Gencelmenin sesiyle senaryo
yazar gibi yazdım tüm şiirlerimi. Üç kuşak film ofislerinde
soluduğum ekleşik üç gençliğim oldu benim. Şair değil de
jöndam olmamı çok isteyen bir sinema dâhisi ilk hocam
oldu acıda: Aştaki kanı ilk o anlattı bana, ağlamak gibi.
Zaman geçer sadece.

2
İçimin yumağını ilk o çözdü sekans sekans: İki adından
biri peliküldü.

3
Metin Erksan kimsesizi *Kuyu*'lar görmüş de gömülmüş bir
yalnızlıktı o. Ondan esinle dize formatında şöyle demiştim:
Kimsesizlerin gecesi bir tek şiirde var Aslı; acı renkli, acı
sinemaskop şiirde. Aşk da! O gitti gideli acı da
aşk da hançer saplı üç harf: A, C/Ş, I/K... Ben küçük küçük
ağladım da o hiç ağlamadı.

4
Uç tatlar almak sinema demekti, *Üç Renk* dedim de şiiri
seçtim!

5
Mutlu sonla biten filmlerin ucuz filmler olduğunu
öğrendiğimde şiirin gri-siyah mutsuzluk giysisini
giyinmişim. Jöndam olacakken şair olma fikrimi
gençliğime anlatmak acıtıcı gelmişti ruhuma. Neyse ki
bedenim de ruhum da artık benimdi.

6
Ah, sinema düşüşler mesleği! Şiirse düşüşleri görmek,
defterlere gömmek.

7
Şiire rağmen gitgide körelir gibi oldu kanatlarım, kanatsız
kalırsam ben ne yaparım! Yazdıkça yenilendi kanatlarım,
günbegün yazdım, yazdıkça gün ışıyla aydınlandı
defterlerim. Sinemanın ve ailemin şiirime katkısını asla
yadsıyamam. Aynı zamanda suflörü de olduğum her
şiirimde sol gözümün retinası çizik nedense!

8
His ve boşluk lekesi edindim zamanla. An ve Zaman
olmasa hiçbir şeyiz. Şiir-sinema akrabalığına başka
zamanlarda kırılmak derim. Otuz yıl önce kaybolduğum o
ilçe, *düşükkare* içimde!

Ataşehir, 30 Ocak 2026

11/ Nefesim ki nefis bir tanrıymış meğer
uzak çekim yakın geçmiş, alev mavisini
atım yıldı atı, An(ı)kara ve Ahmet Erhan hatırası!

Yokilçe Gebze, 1 Şubat 2026

Hasan EFE

Edebiyatla ilgili olan ya da olmayanların bir şekilde tanık olduğu şiir kahramanı, kişisi veya şiir öznesi vardır.

Bunlar bazen bir dizede kişi, kimileyin şiir bütünlüğünde imgedir.

Bazen de şairin gönlü veya gözesidir!

Öyle bir şiir oluşur ki, şair birkaç sözcüğü bölüp parçalar ve tekrar bütünlleştirip yepyeni bir imge ortaya çıkarır.

Bu da edebiyatın derinliklerine inerek zihinlere çapa atar.

Örneğin Cemal Süreya'nın Üvercinka'sı!

Şiire uzak ya da yakın olanların tanıdığı bir meçhul dosttur o.

Bazen şiirle ilgili olmayanların akranlarından duyduğu bir ad da olabilir. Belki büyüklerinden işitip merakla okuduğu Fahriye Abla!

İlgi biraz daha artarsa Cahit Külebi'nin eşi Süheyla Hanım da sıcak bir yakınlık oluşturur okurda.

Ne gördük ne de merhabalaştık onlarla. Bizim çok çok uzağımızda soluk alıp veren, içimize sıcaklık katan içtenlikli meçhul dostumuz/dostlarımızdır.

Kimi şiirlerde bu dostlar kişi olmaktan çıkıp bir nesneye evrilir Bedri Rahmi'nin Karadut'unda (Maria Gerekezyan).

Salt kadın değil, eril olarak da yer alır.

Orhan Veli'nin Süleyman Efendisi!

Bu meçhul dostlarımızı dizeler arasında okur, ama onlarla yüz yüze gelmeyiz. Onlar bizim yüreğimizin sıcaklığında varlıklarını korur.

Belki hiç görmeyeceğimizi bilsek de ruhumuzun bir köşesinde saklarız bu meçhul dostlarımızı.

Bizler şairin bakış açısıyla değil, kendimizinkiyi yaşatırız onları. Yani şairin dünyası değil, kendi yaşamımızın gerçekliğidir şiirdeki meçhul dostlarımız.

Bireysel olarak içsel bir yapıya dönüştürdüğümüz bu meçhul dostlarımızla *karşılaştırmalı* bir dünya kurarız.

Gittikçe yaşamımız güzelleşir ve kim olduğumuzu yeniden düşünürüz. İçinde bulunduğumuz ortamın kaosu, akışkanlık, geçişlilik ve hız unsurları dikkate alındığında sürekli bir yerden bir yere koşturmacasına hareket eden kalabalığın bir yerde durup beklemesini bir anda unuttur ve meçhul dostlarımızla bütünlleşip bir mucizeye dönüştürürüz yaşamımızı.

Kalabalıkta doğrudan ya da dolaylı iletişim kurduğumuz insanlar arasında, bir sıcaklık oluşturamasak bile meçhul dostlarımızla daha da zenginleşip çoğalırız.

Bununla da kalmaz onlarla bir otobüs durağında, parkta, istasyonda, bir pazar tezgâhının başında karşılaşacakmış hissi yaşarız.

Bir gün yoldan geçerken bu kişilerden biri Sait Faik'in satırlarından çıkıp "Hişt, Hişt" diye seslenir... O an içinde bulunduğumuz kapalı dünyadan sıyrılırız. Bu seslenişle yorgunluğumuzu fark eder, insan olduğumuzu anlar, duygu ve düşüncelerimizi değiştiririz.

Bir simitçi ile yüz yüze geldiğimizde onun acılı yüz ifadesinde Orhan Veli'nin Sülayman Efendisini görür onunla empati kurarız.

NASIL ÇAĞRILDIĞIN ÖNEMLİDİR

kendisini oluşturan hücreler değişse de toplumsal gövde yaşamayı sürdürür hep eksik kavrayış içererek aşmak sürekli bir düşman icat etmek zorundayız yoksa hedef gösteriliriz ahlaki panik içinde korkunun örgütlenmesi gerekir

ortak nefretlerimiz bitmeyen şimdiki zamanlarımız anlam öyle ölü ki simülasyondan medet umarız platformların adaleti hem fail hem de mağdur ıskartanın ucundasın buz gibi bir nefretle kısa devre yapar durur içinde bir şeyler kir kovulur bir kurtuluşun suç ortağısındır süresiz

çağrının etkisi ölüm bilgisi gibidir yine de çağrılmayı özledim insanlar şeyler tarafından çağrılmayı ismimi okşar gibi çağırılanlar vardı bir zamanlar ionun uyutulan yüz gözü tavuskuşuna verilir kavuşulan ünü sürekli haklı çıkarmak zorunda kalır insan

çünkü ne olduğundan çok nasıl çağrıldığın önemlidir

Her gün yüzlerce müşteri, kapı önünden sessizce gelip geçenler Fahriye Abla ile karşılaşabilir. Onun bir "günaydın" demesi ile şaşkınlığa düşebiliriz.

İşte o zaman *meçhul dostun* anlam evreni büyüdükçe büyür.

Böylece sıradan ve tek düze yaşamdan sıyrılıp kurtuluruz.

Meçhul dostumuz ne toplumun içindedir ne de dışındadır.

O, bireyin ve yaşamın önemli bir parçasıdır.

Bu insanlar yani meçhul dostlar genellikle aynı noktalarda bulunurlar.

Meçhul dost algı çemberimiz içinde yer alan ancak doğrudan etkileşim kurmadığımız kişi ya da kişiler olarak tanımlanabilirler. Yukarıda da belirttiğimiz gibi şiir dizelerinde yer alan, her *çağrışımla* karşılaştığımız, doğrudan iletişim kurulmayan bu kişiler bizim birer parçamızdır.

Bunlar doğrudan dostlarımız değildir.

Biz bunların iç dünyalarını tam olarak bilemeyiz. Kendi algı ve çağrışımlarımızla içimizde yeniden yaratırız.

Okura güven veren meçhuller bizim imge boyutlarımızda şekillenip güçlenirler. Bunlar bir lakap ve isimden öte, haklarında bir şey bilmesek de iç dünyamızın manevi direği olurlar.

Ece Ayhan'ın Çanakaleli Melahat'ı, Recaizade Mahmut Ekrem'in gizemli kadını Seher, Mehmet Celal'in Annası, Cenap Şahabettin'in Amelie'si, Necati Cumalı'nın Güler'i... ve daha niceleri!

Şerif ERGİNBAY

NE BOZGUN NE YENGİ

Her canlı gibi dünyaya tertemiz gelirsin
yıllarca öncülerin bataklığında kirlenirsin.

İlk aşk gibi, kötülük de bir bakışla başlar
ardından o hiç bitip tükenmeyen savaşlar.

Sonra, 'güzel bir yangındır gençlik' dersin
ve külde kalır o saf iyilik, sönerken ateşin.

Hayat bir taşlı tarla, ayıklayarak geçer yıllar
ne bozgun ne yengi; yaşadın, işte o kadar.

Musa ÖZ

ÜŞÜDÜKÇE SIK SIK HASTALANAN İNCE EVLER

Hediye etmişti kokusunu, tıttı her ağustosta tenimde

Soğuk alan aralık, dert olmalı belini inciten ağustosa

Ah, beni arayıp bulmalı, at örüğünün bittiği boşlukta
Yumuşatıp sözcükle elini, silsin yaprakla orasını burasını
O ilk öpücük kuytu köşe, sonra nar bereketi geceleri

Uyansa şair, söz yarılşa peşinden çatal goncasıyla

Şefkat ekle şeker yerine çaylara, ısıtsın tüm üşüyenleri
Üşüdükçe kış aylarında sık sık hastalanan ince evleri

Üzülürdü tasarlamak isterken sessizliğini, o elleriyle

Gülüşünü sarıp mendiline gönderirdi bir kız çocuğuyla
Deftere sürer çiylelerini, onarırdı söküğünü şiirlerimin

İliklenip bedenine, ayıklardım bir bir mercimeğinden
taşlarını

Gözü ve göğüsleriyle öfkelenir, gövdesiyle gülerdi

Bir rüzgâr geçse, çevirip de bakardık başımızı delice
Bir kız geçse, rüzgâr dönüp bakardı şapkasıyla
Güz ustasıydı tüm âşıklar, kırık gönüllerini ekleyen

Hediye etmişti kokusunu, tıttı her ağustosta tenimde

Bir çağ ölürken, aşkımız doğmuştu tüm görkemiyle

Geldi mi ilkyaz, hey! Açmaya başladı ağaçlar baharlarını
Utangaç bir taflan gibi taçyaprağı mini eteğiyle

Esriyip sözcüğün gücüyle, kederlenirdi sevinçli olsa da

Üzülürdü tasarlamak isterken sessizliğini, o elleriyle

Âba Müslim ÇELİK

DÜŞ BAHÇESİ

Geceleri sarılıp yatar sonsuzluğa,
Kuş gelür, Rüyasında şakır
Sesinin şuncağız tonları var
Düşündürür insanı erinçle
Zaar

Boşuna mı açar kapalı hava?
Meleşşi ceBişlerin sessiz yakarıyla
Türküler söylenir keserken camı,
Elmas cızırtısı ! Hu erenler
diye

Kemal'e ermek üzüncledir
Gönül kırmamayla başlar evre
Durup yüreğinin içindeki
Köpürüp akan ses, bak, ötüşür
keklik çe

ÖmRünün madımak çiçeklerini
emzirdiği.

Ramazan TEKNİKEL

CEZAYİR MENEKŞESİ

Bir cezayir menekşesi
Kırlarda unutulmuş
Neler sığdırdı kimbilir
Küçücük yaşamına
Ne böcekler dallarına

Ne zaman buradaydı
Ne zaman yok olduydu
Bir dal vardı kırıldı
Ezberinde bir böcek
Kime baksa rüzgârı

Neresinde açtı kırların
Ezberlediği yerinde
Bize kokusu kaldı
Bize anısı kaldı
O küçük menekşenin

Hangi kuşa yem oldu
Ne de güzeldi oysa
Şurada şu ötede
Sanki öyle duruyor
Cezayir menekşesi.

GÖLGESİNDE İPEKLER: “YANLIŞ SESLERE BASARAK YÜRÜYENLERİN” ATLASI

Süreyya ŞAHİN

*Sadece gidiyorlar. Bu rayların üstünden kayarak,
nereye gittiklerini bilmeden, ne zaman döneceklerini
hiç bilmeden gidiyorlar...*
—Mehmed Uzun

Sevda Altınkaya’nın şiiriyle yolum ilk kesiştiğinde anlamıştım; bu ses, dünyayı onarmaya değil, yıkılan yerlerin kaydını tutmaya gelmişti. Yıllar içinde okuduğum her yeni şiirinde, zihnimde tık diye bir ses duydum: Bir pencere daha kapandı. Ama bu karanlık bir kapanış değildi; dışarının çığ, sahte ışıklarını reddedip içeriye, o demlenmiş ve hakiki sancıya çekilme haliydi. Şimdi elimde tuttuğum, Matruşka Yayınları imzasıyla çıkan *Gölgesinde İpekler*, o uzun bekleyişin, her bir dizeye yüzlerce farklı hayat sığdıran o sabırlı sancının nihayet ete kemiğe bürünmüş hali.

Şiirin Matruşkası: “Açtıkça İnsan”

Kitabın ilk sayfasını açtığınızda, mühür gibi karşınıza dikiliyor o ifade: “açtıkça insan”

Sevda’nın şiiri, tıpkı bir matruşka gibi, en dıştaki o sert ve soğuk kabuğu açtıkça içinden daha küçük, daha kırılgan ama daha gerçek bir ‘ben’ çıkaran cinsten. Her sayfayı çevirdiğinizde bir yarayı, anyı, bir çığlığı soyuyorsunuz. Okumak burada pasif bir eylem olmaktan çıkıyor, o tekinsiz derinliğe doğru bir kazıya dönüşüyor adeta. En içteki o en küçük bebeğe, yani insanın o saf ve kimsesiz özüne ulaşana dek süren poetik bir soyunma bu.

Sevda’da “odasızlık”, basit bir evsizlik hali değil; gövdenin kendi üzerine yıkıldığı radikal bir içe kapanış hali. “Kendine bir odasızlık kadar yapıştığını bildiğim için” derken, mekânı sığınmak olmaktan çıkarıp bir deri gibi ruhun üzerine dikeyyor. Bu şiirlerde oda, içinde oturan bir yer değil; insanın içine sığmadığı, duvarları ruhun çatlaklarından sızan kederle örülmüş bir boşluk. Sevda, bu “odasızlık” hissini marjinal bir varoluş zeminine dönüştürerek, bizi dünyanın o gürültülü caddelerinden çekip kendi içimizdeki dar ama hakiki koridora hapsediyor.

İpek ve Gölge: Tekinsiz Zarıflık

Kitabın ismindeki İpek ve Gölge tezatlığı, Sevda’nın poetikasının da özeti. İpek, zarafeti ve yumuşaklığı çağrıştırırken; gölge, o ipeğin altındaki soğuk ve karanlık gerçeği işaret ediyor. Bu şiirler, parmaklarınızın ucunda ipeksi bir dokunuş bırakırken, ruhunuzda derin bir kesik açıyor. Sevda, o ipek zarafetindeki imgeleri birer neştere dönüştürüp, hayatın kaba ve sert kabuğunu incelikle soyuyor.

Yas Mimarisi ve Evler

Kitaptaki mekân algısı, insanı en korumasız yerinden yakalıyor. Bir “yas mimarisi” bu. “Bir asırlık yoldur evle sokak arası / İşsiz babalar eve döndüğünde” dizelerini okurken, o mesafenin fiziksel değil, ruhsal bir uçurum olduğunu iliklerinizde hissediyorsunuz. Buradaki ev, sınımlı bir kabuk değil; duvarları sınıfsal ve ruhsal çöküntüyle çatlayan, içine hüznün sinmiş tekinsiz bir yapıdır. Şair, “işsiz baba” figürü üzerinden taşranın ve yoksulluğun

Cansu AYDIN

KÂBUSLAR PERDESİ

kanatlarının tekini kopardıkları kuğulara
yaşam diye sundukları bulanık göl
ve kıyısında pervaneleri kırık helikopterler...

âh! yalnızlık sarmaşığı dikenleriyle boynumu sararken
acısını duyuyorum bulutlarla kucaklaşamamanın...
bu korkunç rüya bana mı ait yoksa ben mi ona aitim?

tek çıkış yolu yüreğimde kozaladığım imgelerimin
rengâhenk kelebekler olup uçarken düş ötesine
şen şarkılar söyleyerek yırtmasıdır kâbuslar perdesini.

ağırlığını, slogan atmadan, sadece o kahredici yürüyüş
mesafesi üzerinden anlatmayı başarıyor.

O Kızın Etekleri: Masumiyetin Burkulma Anı

Kitabın kalbinde duran o kızın etekleri, beden ve ruhun hayata karşı aldığı ilk büyük hasarların dökümü gibi. Eteklerin savrulduğunda hem bir kırılganlık hem de rüzgâra karşı duran bir irade var. “O kızın etekleri bileklerinden önce burkulur” dizesi, hayatın sertliğine hazırlıksız yakalanan bir ruhun, daha menzile varmadan içten kırılmasının resmidir. Sevda, o eteklerin altına gizlenen yaraları deşerken, merhameti bir iktidar biçimi olmaktan çıkarıp Levinasçı bir “yüz yüze gelme” etiğine evriliyor.

Hoş Geldin Sevda

Gölgesinde İpekler, vitrine konulacak parlak bir nesne değil; her açıta elimizi kanatacak ama sağaltacak bir ayna. Sevda Altınkaya, yıllardır beklediğim o sesiyle, şimdi “yanlış notalara” basarak, doğrunun en can yakıcı halini yüzümüze yüzümüze söylüyor.

İyi ki o pencereler birer birer kapandı da biz senin o loş, dürüst ve o “falso” dünyanda kendimizi bulabildik. Hoş geldin Sevda, iyi ki o “yanlış” seslere bastın. Çünkü ancak böyle, “açtıkça insan” olduğumuz bu sağır edici gürültünün içinde kendi sessizliğimizi -o en içteki matruşka bebeğini- koruyabildik.

Son olarak, bu yazının neden *Akatalpa*’da olması gerektiğine gelince... Bunun, Sevda’nın şiir serüveniyle bir ilgisi var elbette. Kitabın ilk şiiri olan “Ham Konuk”, yıllar önce Sevda’nın yayımlanan ilk şiiri olarak bu sayfalarda nefes almıştı. Şairin sesini duyurduğu o ilk mecra ile yıllar sonra kitabın kapısını açan ilk şiirin aynı olması, tesadüften öte bir güzellikti bence. - Ve ben de bu güzelliğe ortak olmak istedim Şiir, doğduğu toprağı unutmamış; yıllar sonra -kitap olarak- başladığı yere, o “ham”lığın piştiği ilk ocağa selam duyuyordu.

Ben de o selamı alıp, bu satırları şiirin “baba ocağına”, ilk sesini verdiği yere emanet ediyorum.

İçimden çıkmak istiyorum artık.
—Didem Madak

Seher ÖZKÖK

TEZ

Ben ölümden teze geldim
Bir yaşamaktı boylu boyunca yaptığım
Göç eden eşyalardı unutkanlığım
Aşk savaşa ne borçluydu
Bir ateş mi bir intikam bir silah
Tetiğinde son şehrin izi
Ve dünyanın dizgini
Aşk savaşa ne borçluydu
Kim tutuyordu yeryüzünde bizi
Yerin çekiminde miydi hakikat
Yoksa sınırdı patlayan bir mayın mıydı hayat
Ben ölüme taze geldim
Bir gül diriliğinde nefesim
Dikenlerle donanmış zamanlar
Batan yanlarıyla her saat
Mekânı dokuyor
Bundan belki
Bir durak beklemesiyim üç beş kişilik
Bir sıkıntı gerginlik öfke
Çekip gidecek bir hissetme
Aşk savaşa ne borçlu
Parçalı bedenler eşliğinde
Ayna işte kırgın
Ayna işte hep aynı yerde

Nurbanu KABLAN

İSYAN

Çürüten çağların dişlerinde
ısırlmış etimin kanı kurudu
ortaçağ cadılarının boyunlarına asıldı kimliğim
dipleri bataklık lanetlenmiş saçlarımın

Havva'nın kırmızı elmasıydım sunuldu
aldatandım, yerim yoktu cennette kovuldu
gözlerimin sürmesinden aktı katran tarihim
ne vakit yazıldı kara talihim

Artemis'tim kırk mememden sulandı tarlası insanlığın
İnanna'yım Sümer'in ay yüzlü güzeli, çivi ile yazdıran
aşkı
adım Kibele Anadolu'unun anası, tenimde Frigya bereketi
Athena'yım ruhumda esin perisi
bakireliğimden aktı barışın nehri

Eyy kıskanç gök tanrı yere düşürdün yüzümü
bereketimle yeniden yarattım yeryüzünü
kutsal kitaplardan silsen de ismimi
yazacağım yıldızlarla karanlığa isyanımı

Yok olmadan doğurduğum ateşin küllerinde
doğacağım anka kuşu gibi yeniden
anatacağım efsanesini gelecek çağların
çekilin yoldan, geliyorum tarih öncesinden

Mustafa OĞUZ

İZLEK İZİ

İlham dizemin saf şairine

Biraz kendimi dinlesem üç zaman
Yağmur yağsa ince ince
Saçlarım dağılsa ıslak bir rüzgârda
Ellerimde bir ıslığın ipeksi sesi
Dudaklarıma götürüp öpsem üç kere
Yalnızlığımı

Ben buradayım desem
Sesimle büyülesem zamanı
Saçlarına tutunsam gökyüzünün
Elimden tutsa çılgın bir dolunay
Samanyolunda izlerine basa basa gelsem
Üstüm başım yıldız
Işıl ışıl baksam içime doldursam seni

Karanlık zamanların ötesine gitsek
Kaygısız ve takvimsiz günlere
Çoğalsak birbirimizde
Hayatın uzağında seyretssek kendimizi

Öylece dursak
Öylece
Hep

Atnan BAŞKESEN

BİR YALNIZLIK AĞZIMI TUTUYOR

Başımı yasladım paslı bir kapının
Daha önce hiç açılmamış gıcirtısına
Elimi sürdüm kurumuş bir ağacın
Ölü nabzına
Karanlık bir kuş gibi titriyordu
Bana
Unuttuğum bir zamanımı açıverdi
Kalbimde külden çanlar çalıyordu.

Ömrüm başka durağı olmayan
Uzun bir gece seferiydi
Soluğu kesilmiş bir arka sokak lambası
Adını bilmediğim yollar
Harfleri silinmiş bir cadde tabelası
Hepsi benmiş gibi üzerime yapışıyordu
Ayrılanın bıraktığı boşlukta uyuyordum
Gece, kaldırımlarda benden hızlı koşuyordu

Bir yalnızlık ağzımı tutuyor
susuyordum
Sonsuzluk hissediliyordu
En küçük hareketlerde
Bir çiçeğin soluk sarısında
Bir kadının bana bakıp
Hiçbir şey dememesinde

“ŞİİR YILLIĞI 2026, 2025'TEN YANSIYANLAR” ÜZERİNE KISA BİR DEĞİNİ (*)

İlhan KEMAL

Naci Bahtiyar'dan emek işi bir yıllık: “Şiir Yıllığı 2026, 2025'ten Yansıyanlar!” Yıl içerisindeki şiirsel gelişmeler, ödüller, yapay zekanın sanatsal ürünlere etkisinden tutalım da kitaplara değin, değgin ve zengin bir sunum. Ayrıca seçilen şiirlerle ilgili geniş kritikler, yıllığa başka bir hacim katmış. Diğer değerlendirmelere girmeden, kendi şiirimle ilgili yazılanlar hakkında bir çift söz düşmek yerinde olacaktır:

Akatalpa Şiir ve Eleştiri Dergisi Ekim 2025 sayısında yayımlanan “Garson, Bize Oradan Üç Çay” adlı şiirim yıllığa alınmış ve üzerine uzunca sayılabilecek bir değerlendirme yapılmıştır. Şiirdeki hudut, mayın metaforu düz anlamıyla açılmanmaya çalışılmış, kaçakçılıkla bağlantılanmıştır. Oysa derin anlamda bu şiirde yaşamın önümüze koyduğu hudutlar, mayın tarlaları tematik malzemesi kılınarak şiirin, buradan ontolojik bir atmosfer oluşturulmuş, bu atmosferin içerisine sorgulayıcı özne dili faş edilerek buradan da içinde dil, insan ve anlatım sıcaklığı barındıran estetik ve felsefik bir şiire uzanılmıştır, şiir bu yapısı ile Bahtiyar'ın şiirimle ilgili “*Yeni kapılar ve yeni ufuklar aramama*” iddiasını tamamen tersyüz etmektedir. Şiir genelde bilgi değil sezgi işidir desek de farklı bir şiir dili yakalamak elbette geçmiş şiir bilgi deltasına hakim olmayı gerektirir. Bu çerçeveden bakılınca anılan şiirdeki epistemik boyut apaçık ortadadır.

Naci Bahtiyar'ın şiirimle ilgili söylediklerinden önyargılı bir dil havası sezilmektedir. Yapılan önyargılı değilse bile gerçeklikten uzak özensiz bir değerlendirmedir. Değerlendirmede şiirdeki “*katmanlı ve metaforik anlatım*”dan söz açılmışsa da, bu yerinde tespitten oldukça uzak düşülmüş, şiir düz anlamıyla açılmanmaya çalışılmış, yaşamın mayınlı hallerine eğilen şiir kaçakçılık teması üzerinden irdelenmiştir. Oysa ilgisi yoktur. Oysa bu şiirde başlı başına metaforik bir şiir dili, felsefik söylem, söyleyiş edası, müzikalite / ritim, insancılık, dil sıcaklığı, biçim, biçem, etkili söyleyiş, lirik imgeci üslup gibi birçok öge mevcuttur. Şiir hem teknik hem de insancıl bir şiir diline haizdir desek de bu ve dahası özellikleriyle formel olandan, hepsi bir kaleminden çıkmış / hepsi birbirinin devamıymış denli hava uyandıran birbirinin sentetik ikizi şiirlerden, günümüz şiir ikliminden yolunu ayırır. Bahtiyar gibi usta bir şair bunu bilmez mi? Bilir elbette. Ama vicdanının değil başka etkenlerin etkisinde kalır. Nedir? Oysa vasat çoğu şiirlerle ilgili öyle yorumlar yapmış ki, uçurmuş. Anlamıyorum, niçin İlhan Kemal şiiri değersizleştirmeye çalışılıyor? Öyle de olsa böyle de olsa aslolan şiir. Estetik, tematik ve poetik zenginliği önceleyen duruşu ile orta yerde, duruyor... İyi şiir mutlaka yerini ve yolunu bulacaktır, bugün değilse yarın, bir gün mutlaka.

Bunlarla birlikte çok kıymetli ve isabetli, alkışlanası ifadeler de dile getirilmiştir. Çukurova'nın şiirime etkisini görmesi fevkalâde kıymetli olmakla birlikte, asıl ağırlıklı olarak kentsoylu bir şiir yazdığımı dile getirmesi, takdire

Mehmet RAYMAN

SÖZÜNCE

her gün karşımıza çıkıyor
taşa çaldığımız hayatın bildirisi
korunur korunmaz eğilmeden geçtim
büsbütün olamıyor insan hayatta
güneşin doğusuna geçiyor dünya

çok zamanlı yaşama geçiyoruz
sıkışanların kanı kalmasın yerde
hep birlikte bakacağız göklere
senin için hazırladım bu defteri
içinden geçenleri yazarsın diye

onun bunun ışığını geç
kendi lambanı koy pencerene
sen istemeden ışınsın evin içi dışı
suların alacası yapışır kalır
atların karın boşluğuna

parmağın ucunda kalan düğme
bomba yağdırır dünyanın ötesine
köz üstünde yürüdüm bunca zaman
yerde bırakmadım al topuğun gülünü

sihirli bir yanımız yok sudan başka
gençliğinden soğumuş insanların eli yüzü
bir şeyler anlatıyor yanda kalanlara
içimin ateşini körükleyen öfke

yastığımın içi çayır ot yığını
hiç boyun eğmez giden günlere
senin direncin olur yakama diktığın
ol sedefte arınmış düğme

şayandır. Ayrıca son kitabım “Şarkısı Lirik”i de 2025’in öne çıkan kitapları arasında göstermesi de kıymetlidir.

Yaptığımız tartışmalar, ortaya attığımız görüşler, kişisel barındırmaz, şiir adıdır.

Son söz: “ ‘Son Söz’ de ‘Yıllık hazırlama yolculuğunun üçüncü ve son seferi’ olduğundan söz edilmekte olup, biz de son söz olarak bu düşünceden caymaya, yıllık yolculuğuna devama davet ediyoruz, sevgili şair Naci Bahtiyar’ı.

(*) *Şiir Yıllığı 2026* / Naci Bahtiyar / Şey Kitap

NURSUZ

Zamanı değil sanki yaşamının
Tuhaf bir şeyler var omuzumda
Ne yana dönsem boynumu sokuyor melekler
Çok münafık yetiştirdi bu lanetli belde
Tersinden bereketle soy veriyor zalimler
Gözlerine mil çekilmiş amalar yuvalarda
Bir gök daha kuruluyor gökler üstüne

Öylesin işte çaresiz bitkin
Kilitli çenelere bezler bağlanmış
Önlerinde dehşetli korkunç bir emsal
Uzayıp giderler düzlükler içine

Senin için doğdu bak güneş
Bak güzel bir salkım verdi ışığından
Avcuna al yüzüne sür gene bak
Bak bıkmadan başlangıçlar en başlangıcına bak
Zuhur ettiğinden beri dünyaya
Cümle meleklerin kanatlarını koparıp çalıya astığın
zamandan beri
Hiç inanmayanların hiç inanmayacaklarına emin
olduğundan beri
Kötülerin şahısın
Kötüsün
Ondan zırl zırl yakınmaya hakkın yok
Biçilmiş hayatı yaşarken hayıflanmaya
Aslında kendini ölçen de sensin
Her şeyden yakınan bir aptalsın

Ona döndük gene
Hani ben başkasıyla uğraşırken beni sirkeye yatırana
Kalabalıklaştırmış ekibini
Şükür ki zor ve karizmatığım ben
El etsem ardımdan gelen çok olur
Canlı cansız
Gece yerken düşürdüğüm ekmek kırıntısı
Ölmesin diye sudan çıkardığım karınca
Pencereden soğuğa bıraktığım sinek
Anlasınlar bakalım ne kadar mübarek bir insanım
Tesellinin şahıdır akılda kalan iyilikler
Yaşadıkça yama olur yaralara
Tükenip bitip giderken
Onlar gelir aklına gene büyürsün

O nursuz bilmez işte
Her çocuk küçükken bir kurbağa öldürmüştür
Kendi ölümünü düşünüp annesin yerine geçip üzölmüştür
Sırlarla dolu bir devlet kurup
Çamurdan bir sarayda hutbesini okutmuştur
Böyle görünürüm belki dünyada
Yarı çulsuzu sevmez insanoğlu
O yüzden zengin olurum ayın gölgesinde
Kim olduğu gibi sunulmak ister ki etrafına

SALİHA'YA PULSUZ MEKTUP

sessizliğe kaçıyorum kafam çok gürültü
ıssız bir yer var mı ama konforlu,
yahu ben kendimi neden
hep yol başlarında buluyorum?
halbuki yolun sonu daha hoş olur sanki

büyüteç getir salih ben bu aşkı çözemiyorum
içimde sağ salim cenazeler kalkıyor
yalvarırım uzun etme çok uzak yollardan geldim
şurada iki soluklanıp iki duble atayım yeter
sonrasını bilmiyorum bende sonralar hep uçurum

tınaklarla devrim yapmak
çok boş beleş değil mi?
ha burada ölmüşüm ha bir bilinmezde
dünya nasıl döner diyorlar
halt etmişler bir bok bilmiyorlar

dünya ne düz ne dönüyor salih
oyuk artık anlasınlar, oyuk bu dünya!
bazen hatırlarsın geçmişten, sanki dün ya
çek ellerini geçmişten, salın bir dön ya!

kahvede acıklı tortu, falda çıkmayan rüya
haykırsam sesimde alabalıklı kılçıklar
anlam arıyorum salih, ne olur beni anla
ya da bırak dönsün yalanlarıyla dünya

Zabit KARAKÖSE**KARLAR ŞEHRİNDE KIŞ**

dağlara bakan pencereden
dağlara bakarkenki gördüğüm kar
ilk serinlik ardı alaz ve har

dışarı mı soğuk içerisi mi derkenki
masumluk o kar taneleriyle arkadaş

kalbime yağsın kar
ama tutmaz ki bu kar
kalbim bu son karar
kapansa yollar

dağlara bakan pencereden
dağlara bakarkenki son kahvaltı
mutlulukla doğru orantılı

kaç pencere açılır evinden
kaç perdeyi sallarsın o rüzgâr
yalnızlığa saplantılı

kalbim... yağsın kar
bu son karar
açılsa yollar

ENDER SARIYATI VE NİCELERİ: AHMET GÜNBAŞ İLE EDEBİYATTA VEFA ÜZERİNE

Mustafa SEYFİ

Edebiyatımızın kıymetli kalemlerinden Ahmet Günbaş'ın, genç yaşta vefat eden şair Ender Sarıyatı hakkında derlemiş olduğu "Ölüme Direnen Şiirler" adlı kitabı yakın zamanda Klaros Yayınları etiketiyle 3. baskısını yapmıştı. Farklı yayınevlerinin altındaki ilk iki baskıya nazaran pek çok eklemenin olduğu genişletilmiş bir baskı bu. Sayın Günbaş ile bu kıymetli çalışmasından yola çıkarak güzel bir söyleşi gerçekleştirdik.

Mustafa Seyfi - Kıymetli Ahmet Günbaş hoş geldiniz. Hem yeni baskısı çıkacak olan Ender Sarıyatı kitabı hem de benzer temaları ele alan antolojileri çalışmalarınız var geçmişe dönüp baktığımızda. Ender Sarıyatı haricinde ilk aklıma gelenlerden birisi de "Erken Ölümlü Şairler Antolojisi". Bireysel ve toplumsal hafıza konusunda kronik sorunları olan bir ülkede, vefanın gitgide "yalnızca semt adı" olduğu bir kültürde bu yaptığınız kıymetli çalışmalar ile bir yerde "hatıra bekçiliği" gibi ulvi bir iş yapıyorsunuz. O sebeple öncelikle teşekkür ederek başlamak isterim.

İlk sorum da şu; Ender Sarıyatı 28 yaşında, yeteri kadar tanınmayan ve hakkı verilmeyen bir şair iken meçhul bir ölümle aramızdan ayrılmış genç bir edebiyatçı. Sizin bizzat tanıdığınız birisi de değil üstelik. Fakat onun hakkındaki en geniş çalışmayı yapıp onu ölümsüz kılan da gene sizsiniz; Ender Sarıyatı ilginizi nasıl çekti, onunla aranızdaki bu bağ ne şekilde oluştu?

Ahmet Günbaş - Aslında ilgin ve sevgin için ben teşekkür etmeliyim. Ender Sarıyatı'nın şiirlerine bir şekilde ulaşip yazdığım yazıyı asla unutamam.

Yazılarımda da yer yer belirttiğim gibi, Ender Sarıyatı ile herhangi bir tanışıklığım yoktur. Doğrudan şiiridir beni kendisine çeken. Şöyle ki:

1976 Mart'ında dört arkadaş (Ali Rıza Ertan, Hüseyin Yurttaş, M. Kadri Sümer ve bendeniz) Dönemeç dergisini kurmadan önce, 15 Şubat 1976'da yaşamını noktalamış genç bir şairdir Ender Sarıyatı. Ölümünden yakın dostu (öykücü ve fotoğrafçı) Cavit Kürmek sayesinde haberdar olduk. Kürmek'le yine şairin yakın dostlarından Ahmet Bahçevan'a ulaştım. Dönüştürülmesi istemiyle Sarıyatı'nın şiir dosyasını getirdiler. Dergimizde, "Ölüme Direnen Şiirler" adı verilen dosyadan art arda şiirler yayımladık. Ne yazık ki zaman içerisinde kitap işi sekteye uğradı. Olayın içyüzünü tam olarak bilmiyorum. Ancak maddi sorunların bunda önemli bir rol oynadığından eminim.

Sarıyatı'nın şiirleri, döneminden taşan bir özgünlük ve dirilikle belleğimde yer etmişti. Kesinlikle üzeri örtülecek bir şair değildi o. Haliyle dosyanın akıbetine ziyadesiyle üzüldüm. Derken yıllar sonra basılamayan dosyayı aramaya koyuldum. Çok sıkı bir iz takibi sonucu Ahmet Bahçevan'a ulaştım. Dosya ondaydı. Özenle korumuştur dosyayı Bahçevan. Bu süreçte yine Sarıyatı'nın birinci derece dostlarından Hüseyin Peker'le tanıştım. Peker bana, birçok isim ve adres dökümü sundu. Ancak beni Sarıyatı'yı yeniden aramaya yönelten İzzet Göldeli'nin, Karşıyaka'da bir sahafta karşılaştığım Sis Çanı (1990) adlı şiir kitabıydı. O kitapta yer alan "Gürçeşme'de Ender Ender" şiiriyle hayli sarsılmış, kitap işini kaçınılmaz

biçimde ciddiye almıştım. Böylece ölümünden 24 yıl sonra Ender Sarıyatı'yı dergiler mezarlığının ıssızlığından kurtarıp okurla buluşturduk.

M. S. - İlk soruda da değindiğim gibi, edebiyatımızın kıyısında köşesinde kalmış birçok şairin ve hatta şiirin ortaya çıkmasında hem kitaplaşmış antoloji çalışmalarınızla hem de tanıtım ve inceleme yazılarınızla pek çok katkıda bulundunuz. Bu alan, özel hassasiyet isteyen bir alan ve kolaycılığa kaçan pek çok kişinin de çok aldırış etmediği bir alan. Bu, unutulmaya yüz tutmuş değerleri bulup çıkartıp hakkını da fazlasıyla vererek tekrar ortaya çıkarmak özel bir hassasiyetin ve emeğin ürünü diye düşünüyorum. Sizdeki bu hassasiyeti ve sebeplerini biraz açabilir misiniz?

A. G. - Şiirdeğer kardeşim, sanatın en büyük varoluş nedeni 'empati'dir, bilirsin.

Yazdıklarımız öteki'ne ulaşmazsa ya da ötekiyle hemhal olamazsak ne yapsak boş! Ben biraz özveri katsayısı fazla olan biriyim. Daha çok yitklikler üzerine kurdum omurgamı. Sadece şiirde değil, bunu her türüyle görebilirsiniz okudukça. Örneğin, Yitik Göl adlı gençlik romanımda İzmir'in 70'lerin ortasında haritalardan silinmiş Halkapınar Gölü'nü anlatmaya çalıştım. Ondan sonra geçmişteki bu çevre cinayeti konuşulur oldu. Şiirdeki arayışlarım da öyle!.. Şimdi internet alemine girdiğinizde Ender Sarıyatı hakkında yazılmış çok şey görürsünüz. En önemlisi de Sarıyatı'nın şair olarak şiir tarihimizde yerini aldığı gerçeğidir. Doğal ki öncesinde birlikte dergi çıkardığımız dostumuz Ali Rıza Ertan'ın (1944-1979) zamansız vedasının acısı vardır beni daha duyarlı kılan. Ayrıca Ertan'la Sarıyatı arasında bir şiir dostluğundan söz edebiliriz. Öyle ki Sarıyatı şiirinin hakkındaki tek yazıyı (Bir Şiir İncelemesi, Soyut/1969) sağlığında Ertan kaleme almış, bizzat geleceği olan bir şaire işaret etmiştir. Art arda ölümleri kuşkusuz çok talihsiz bir olaydır. Dahası iki şair hakkındaki düşüncem bana Erken Ölümlü Şairler Antolojisi (Hayal Yay. 2007) gibi bir antolojik çalışmaya yöneltmiştir. Sanırım edebiyatımızda özelliği olan bir ilk çalışmadır bu. Böylelikle onları büyük bir çerçeve içine aldım ve şiir tarihimizin yeniden yazılmasına neden oldum belki. Bir yerde "nisyan ile malul" bir topluma hitap eden bir bellek çalışmasıdır yapmaya çalıştığım. Yani bir yerde kendimi de erteleyerek edebiyat tarihçiliğine soyundum. En azından bir Arkadaş Z. Özger'in yanına çağdaşı Ender Sarıyatı'yı da koydum. Bence ikisi de aynı öneme sahiptirler. Sarıyatı'nın şiirinden haberdar olanlar bunun farkındadırlar eminim.

M. S. - Genç ölmek, sebebi ne olursa olsun herkes için trajik bir durum. Fakat sanatla, hele de şiirle uğraşan insanlarda bu durum daha çok rastladığımız bir şey sanki. Ülke şairlerinden de pek çok bilindik örnek verilebilir. Benim merak ettiğim ise sizin bu konudaki düşünceniz; sizce şair olmak bir yandan da ölümü düşünmek, ölüme, hele ki vakitsiz ölüme hazır olmak mıdır bir yerde? Çünkü baktığımız zaman Ender Sarıyatı'nın ölümü de bugün dahi sırrını koruyan bir ölüm. Ve sonrasında kendisi ölse bile ailesinin yakasını bırakmayan bir nevi bir lanet...

A. G. - Genç ölmek bir yana şairlerdeki ölüm ortalaması yaşının daha düşük olduğunu gösteren bir araştırmanın sözünü etmiştim Erken Ölümlü Şairler Antolojisi'nin ön yazısında. Ancak yaşamın getirdiği sarsıntıları, şansızlıkları da hesaba katmak gerek. 'Erken ölümlülük', bu açıdan bir kavram gibi duruyor. Şiire bir 'gençlik isyanı' gibi baktığımızda ise, şairin kurguladığı düşsel dünyanın yaşamın acı gerçekliği, dahası çıkmazı ile çatıştığı görülüyor. Hatta kimi müntehir şairler ödünsüz bir şekilde ölümü bir isyan bayrağı gibi kullanıyor ve asla geri çekilmiyorlar. Deyim yerindeyse bu eğilim zamanla

SIĞINMAK HANGİ CÜMLE ALTINDA

bir kişilik savaşımına dönüşüyor. Kimi zaman de (Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki gibi) bir ülkede hüküm süren yoksulluğun ve salgın hastalıkların seyri erken ölen bir şairin yazgısını belirleyebiliyor. Örneğin, verem illetinden çok insan yitirmişiz geçmişte.

Evet, Ender Sarıyatı'da kendine dönük bir sır var sanki erken ölümle sonuçlanan! İpin ucunu bırakmış gibi! Hatta kitabın sonuna alınan "Yarım Kalan Şiirler"ine bakarsanız, şiirinin genel bütünlüğünden ve direncinden pek eser kalmadığını fark edersiniz. Neredeyse sinsî adımlarla yaklaşan sonsuz bir yalnızlık duygusu egemen son günlerinde. Arayıp soranı yok gibi!.. O Ender Sarıyatı ki, dönemsel olarak vardığı bileşimin hamurunu yoğururken okumalarını da aynı ciddiyetle sürdürmüş. Asker mektuplarında bile izi var okuma tutkusunun. Sonrasındaki o derin yalnızlıkta ailevi sorunlar baş sırayı işgal ediyor. Ruhsal yorgunluğu tavan yapmış. Ne yapsa mutsuzluğun çarkından kurtulamıyor. Söz konusu mutsuzluk eğrisi ölümünden sonra da sürüyor. Oğlu Adnan Peker de öyle; Marmara Depremi'nde yaşamlarını ailecek yitiriyorlar.

Bence hiçbir şair ölümü düşünerek yaşamaz ve yazmaz; her şeye karşın ayakta kalmak için yazar, yazmalıdır. Bu anlamda sanat sonsuz bir iyimserliktir. Onca olumsuzluğa karşın her gün yeniden doğmaya çalıştığımız bir iyimserlik!.. Erken ölen şairin hüznünü -varacağı noktaları hesap ederek- aynı paydada değerlendirmek gerek. Örneğin, art arda yitirdiğimiz Ender Sarıyatı ile Ali Rıza Ertan yaşasalar, uçları nerelere varırdı acaba? İlgili antoloji üzerinde çalışırken bu düşünceyi, daha doğrusu sorgulamayı gözden irak tutmadım hiçbir zaman. O yarım heves, o büyük haksızlık çok şey söylüyor bize.

M. S. - Bugünlerde Klaros Yayınları tarafından yeni baskısı yapılacak olan "Ender Sarıyatı: Ölüme Direnen Şiirler" kitabından bahsetmenizi rica ediyorum biraz da. Ve bunun haricinde, Ender Sarıyatı'da da olduğu gibi edebiyat dünyamıza hakkı verilmiş bir çalışma ile kazandırmayı düşündüğünüz / düşlediğiniz başka bir "ölüme direnen şair/ler" var mıdır?

A. G. - Evet, Ölüme Direnen Şiirler Klaros Yayınları'nca üçüncü kez basılmış olacak. İlk basım 2000'de, ikinci basım 2012'de gerçekleşti. Özellikle ilk basımda -maddi nedenlerden dolayı- bir kısım şiiri kitap dışında bırakmak zorunda kaldım. Cavit Kürnek'in kapağa yansıyan Ender Sarıyatı portresinden başka bir fotoğraf da yoktu elimde. İkinci basımda külliyat tamamlandı. Büyük ölçüde Sarıyatı hakkında yazılan yazılardan da alıntılar yapıldı. Ve ilk kez Sarıyatı'nın aile çevresini belirleyen birkaç fotoğraf karesi de girdi kitaba. Klaros Yayınları'nca basılacak kitapta ise, önceden alıntılanan yazıların tamamıyla yeni birkaç fotoğraf karesi daha bulacak okurlar. Ayrıca Sarıyatı'nın iki imzasına ulaştım. Bunlardan kısa olanını kitabın girişine almayı uygun buldum. Belki de Sarıyatı'ya son dokunuşum olacak bu basım. Eh, ömür geçiyor artık, 70 yaş sınırını çoktan aştım. Şu anda elimde Sarıyatı örneği yeni bir dosya yok. Var olanları Erken Ölümlü Şairler Antolojisi'nin Mart 2022'de Hayal Yayınları'na basılan üçüncü basımına ekledim. Ne ki erken gidenlerin kütüğünü tutmaya devam ediyorum. Şunu da eklemek istiyorum sözlerime: Genç ya da yaşlı, ölen bir şairin geride bıraktıklarını tümmekte epeyce zorlanıyorum bazen. Adı bende kalsın, yakın zamanda şiirlerini tümmeye çalıştığım bir şairin dosyasını, eşinin isteği üzerine basım aşamasında matbaadan çektim ve çok üzüldüm. Üzülmekle kalmadım, incindim. Kimi bireysel nedenler bu tür işler için engel oluşturmamalı diye düşünüyorum. Çünkü o şair herkese aittir bir yerde. Kimsenin üzerinden rant da devşirmiyorum üstelik.

sözcükler bekler yorulur
gökyüzü düşer ayla serin sulara
saçlarından başlar sağanaklar
sığınmak hangi cümle altında

kilitleri paslanmış kapıların
en son kimler geçti eşiklerinden
sabah serçeleri de terk etmiş dallarını
viran vurmuş yuvaları yeniden

Sonuçta işimi yapıyorum. Kimi gösteriye yönelik yapılanmalar bana göre değil.

M. S. - Yaptığınız işin 'vefa' kısmı dışında edebiyat tarihimiz için de ne denli kıymet teşkil ettiği ortada. Peki sizin bu yaptığınız türden çalışmalar yapan, yeni kuşaktan takip ettiğiniz isimler var mı?

A. G. - Sevgili Mustafa, aslında bir edebiyat tarihçisinin üstlenmesi gereken sorumluluğu omuzlamış durumdayım nicedir. Bence 'vefa' öğretilemez. Olması gereken bir şeydir sonuçta. Yoksa, dünü bugüne, bugünü yarına bağlarken birçok kişiyi ya da oluşumu eksik bırakırız, dönüp ciddiyetle bakmaksak. Çünkü ölümlerle dirilerin toplamına yöneliktir 'kültür ve sanat' dediğimiz birikim. Ve başlı başına bir insanileşme sorunudur. Benimki de aynı eksende bir çalışma. En azından bireysel tarihime düşen ayrıntılarla ilgili belleğimi uyanık tutmaya gayret ediyorum. Dolayısıyla unutkanlığa havale edilen kimi değerleri öne çıkarmayı hedefliyorum. Bu, sadece birtakım kişilerle ilgili değil; çevresel bir olay ya da bir durum da aynı ayın hedefe tabidir. Örneğin, bugünün İzmirisine, geçmişte diri diri gömülen bir Halkapınar Gölü'nü anımsatmak da bir tür bellek kazısıdır. Demem o ki, Yitik Göl adlı gençlik romanımı yazdıktan sonra bu kentin insanları, 70'lerin ortasında işlenmiş bir çevre cinayetinden haberdar oldular. Şimdilerde bir üniversite öğrencisinin Yitik Göl üzerine yüksek lisans tezi hazırlığını sürdürmekte. Mutluyum tabii...

Vefa boyutunda yeni kuşaktan takip ettiğim bir isim yok. Ancak Ali Rıza Ertan'dan Ender Sarıyatı'ya, Ender Sarıyatı'dan Erken Ölümlü Şairler Antolojisi'ne varan süreç içerisinde (yazı ve sözle) beni onurlandıran tepkiler aldığımı belirteyim. Ayrıca birçok dergide vefaya yönelik sayfaların bulunmasını ziyadesiyle önemsiyorum.

Yeri gelmişken şiir yıllıklarının önemine değinmek isterim. Bence bir şiir yılığı, o yılın aynası olmak zorundadır. Yıllık işini sadece dikkati çeken şiirlerle sınırlamak yetmez, bizzat şiire ilişkin duyumsanır bir dökümün çıkarılması gerekir. Bu nedenle o yıl aramızdan ayrılan şairlere de söz düşürmeli, onların yaşam öyküsü yanında şiirleri hakkında -birkaç satırla da olsa- kayda değer bilgiler sunulmalıdır. Aynı şekilde şiir odaklı yazılardan seçmeler yapılmalı, pasajlar sunulmalıdır. Tüm bunlar, küçük bir kaynak gibi görünse de hem şiirimizin kronolojik akışını net biçimde gösterir hem de araştırmacılar için yaşamsal değerde yol gösterici bir kaynak olur.

M. S. - Çok teşekkür ederim bu güzel söyleşide bizlere aktardıklarınız için...

A. G. - Ben de teşekkür ederim.

KARANLIK GÖLGELERİN ÇOĞUL HALİ

Murat BOĞURCU

Duygularımızı turnusol kağıdına yansıttığımızda rengini belli ettirdiğini hayal edin. Herkesten gizlediğimiz gerçek duyguların sırlarını ifşa eden bir nevi ayna... Aynanın arkasında yatan gerçekliğin ne olduğunu hepimiz biliyoruz, ama itiraf edemiyoruz. Yağmurun altında yatan güneşin sıcaklığını bilmek gibi, ilk yüzümüzün renginin açığa vurmasını görebilmek... Bir insana öfke duyduğumuzda aslında, o öfkenin altında yatan müthiş bir sevincin olduğunu hissedebilmek... Yüzlerine bakıp gülümsediğimiz bazı insanlardan aslında öğrendiğimizi saklamak... Başkasına saydam olamadığımız bir çok duyguyla yaşarken, kendimize karşı nasıl samimi olabiliriz? İnsan, önce kendini bilmeli ve kendini yakından tanımalıdır. Dürüstlüğü tam manada yaşayamadığımız durumlar, kalbimizin güneşliği üzerine siyah bir perde çeker. Zor anlarda kaçamak cevaplar vererek, yüz ifademize farklı tonlar giydirecek durumu geçiştirme çabamızla yaşarız. Birine, “seni sevmiyorum, seninle vakit geçirmek işkence gibi, seninle aynı ortamda bulunmak istemiyorum...” diyememenin ağır hallerini sürekli yaşarız. Makyajın altında saklanan gerçek duygularımız hep vardır. Böyle anlar, yüzümüzün bulanık mevsimleridir. Ruhumuzun daraldığı çoğul hallerin suratımıza yansımadığı karanlık gölgeleridir. Bu durumların bizi tükettiğini farkına varmadan yavaşça yalnızlaşmaya başlarız. İnsanlardan kaçıp, kendimize doğru yönelmek çoğu zaman bize kati bir çözüm sunmuyor. Heybemizde sakladığımız tükenişler, farkında olmadığımız bitmişlikleri bize hediye olarak sunar.

Franz Kafka, “Dava” kitabında bu tezahürleri bir örtüye nakış işler gibi müthiş bir şekliyle ele almıştır. İnsanların bürokratik sistemler içerisinde birbirlerine karşı nasıl yapmacık ve mekanik davranışlarını anlatır. Eserin son sayfasını bitirip kitabın kapağını kapadığımızda, yabancılaşmanın getirdiği ağır bunalımlar karşısında insanların sistem karşısında ezilişi ve insan ilişkilerinde birbirlerine karşı oluşan duygusal boşlukları rahatlıkla fark ederiz. Yanımızda yüzümüze gezdirebileceğimiz maskelerimiz çoğaldı. Çok yüzlülüğü barındırmanın artık mecburi olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Gerçek yüzümüzle görünüşümüzü ayırt edici sınırları belirlemekte çoğu zaman zorlanırsınız. Yüzeyimizde şık ve dürüst görünen karakterimizin aslında derinlerimizde sahte değerlerin getirdiği çürümüşlüğe ev sahipliği yaptığını anlamamız, sınırlarımızın üstünde bir farkındalık gerektirdiğini unutmamalıyız.

Ahmet Hamdi Tanpınar’ın kaleme aldığı “*Saatleri Ayarlama Enstitüsü*” adlı eseri, Türkiye’nin modernleşme sürecini, bireyin bu süreçteki bocalamasını ve toplumun yapay kurumlar aracılığıyla nasıl şekillendiğini ironik bir dille ele alır. Saatleri Ayarlama Enstitüsü, aslında gereksiz bir kurum olmasına rağmen toplumda kabul görür ve bu durum, toplumun yüzeyselliğini ve eleştirel düşünceden uzaklığını gösterir. Yani bize uygun düşmeyen durumlar karşısında, tam da bize göreymiş gibi davranarak çok yüzlülüğümüzün en güzel örneğini sunar.

Dürüst olmanın ilk halinde, toplumsallıktan bireyselliğe doğru bir akış sergilenir. Kamufle etme çabası, sadece bizde yüzünü gösteren bir durum değildir. Toplumu var eden normlara yayılan gerçeklik dışı haller, aslında bizi rahatsız eden durumları kabullenme eylemlerine çanak tutar. Karanlık tarafımızı devreye sokarak ilk yüzümüzü gizleyip, o ana uygun

Cemile ÇAKIR

BULUTLARI GÖRÜYORUM

Bulutların arasında arıyorum yüzümü.
Baktıkça rengi değişiyor, grileşip, pembeleşiyor.
Güneş mi yoksa zaman mı vuruyor ışığını,
bilmiyorum.

Şekilden şekle giriyor.
Rüzgârdandır diyorum ama
o bana yılları gösteriyor,
geçtiğim yolları,
doğduğum köyü, dağları,
yaşadığım şehirleri ve
kaldığım cezaevlerini.

Ben bulutları görüyorum ve değişimini
Onlar beni görüyor mu,
bilmiyorum.

18 Ocak 2026

düşen rollerimizi takınmakta baya ustalaştık. Dünyanın birçok ülkesinde bu anlattığım konuya uygun düşen birçok örnekle karşılaşabiliriz. Almanya’da sahtekarlık, ikiyüzlülük ve duyguların farklı yansıtılması temalarını işleyen birçok sanat eseri, özellikle modern sanat müzelerinde ve kamusal alanlarda karşımıza çıkar. Bu tür temalar genellikle sosyal eleştiri, kimlik sorgulaması ve birey-toplum ilişkisi çerçevesinde ele alınır. Berlin’de bulunan Georg Baselitz’in “Masken” serisi resimlerde yüzler genellikle ters çevrilmiş ya da grotesk şekilde bozulmuştur. Bu, içsel karmaşayı ve dışarıya yansıtılan sahte sakinliği sorgular. İnsanın içinde kopan fırtınaları sakinliğin altında kamufle etme becerisini gözler önüne serer. Aynı şekilde Berlin’deki Street Art (Özellikle Kreuzberg & Friedrichshain bölgelerinde) anonim sanatçıların yaratımından doğan eserlerin yansıttığı bakış açısında yüzü olmayan insanlar, maske takan figürler, gözleri kapalı karakterler... Bu Ülkenin arkasına sakladığı maskelerin ardında aslında insana acı veren Kapitalizm sevdası, göçmenlik, görünmeyen acılar, bireyin yok oluşu...İlgili olduğunu gösterip, ama altında bambaşka çıkarlar barındırdığını göstere göstere bize yaşattığı faşizme ev sahipliği yapar. Bu devletin insanlar gibi gizlenmeye ne kadar ihtiyaç duyduğunu somut deliller sunarak, bizi sorgulama seanslarında ağırlar.

Sevdiğimizde, kalbimizin ışık görmeyen köşesinde soğuk bir rüzgârın kırıntısı yatıyorsa ana duygumuzun bozulduğuna işaret eder. Nefret ediyorum, dedikimiz bir arkadaşla hala görüşmek için değerli vaktimizi harcıyorsak, saklandığımız duygularla baş edememenin zavalılığını yaşarız. Oscar Wilde’nin “*Dorian Gray’ın Portresi*” adlı eserini bir gün denk gelip okursanız şöyle bir cümleye rastlayacaksınız: “Her insan kendi maskesini takar, ama bazıları o maskeyi o kadar uzun süre takar ki, sonunda altındaki yüzü unutar.” Nasıl bir incelikle anlatmış değil mi? Wilde’nin burda aslında yaptığı, toplumun dayattığı ahlaki ikiyüzlülüğü ve bireyin kendi yalanlarına inanmasını eleştirmek değil midir? İşte bizim kendimizden bile gizlenerek yapmaya çalıştığımız tam da budur. Kimse bizi kandırmaz, biz onların yalanlarına inanmayı seçeriz. Çünkü asıl duygularımız çok daha ağır ve korkutucudur. Karanlıkta içimizin çıplak halini görecektir cesaretimiz hiç olmayacak.

SEVMEK

gözlerine bakarak sevmek seni
pınarlardan düşmek tenhalarına ah

soluğundan akarken gökova'nın kuşları
dönüp dönüp can vermek ölmek diyarlarında
coşkusuna kapılıp gitmek kanyonların
karışırken kana
kemiginden damlamak cıvıltıların bakışlarının altında
uçlanmak şavkına
ah! sevmek
sevmek maviyelilerinde titrerken için için seyre doymak
irislerini
kızıla açmak koyuları
alevinde dudakların öpmek gurubu
suyu erken gelmiş bağırtılara vurulmak mahzeninde
düşmek kollarına sarhoş çağlayışların
fışkırmak sezisinden kirpiğin
serpintisinde küllü rüzgârları içmek esmek geçmek
koyultusundan amoftaların
ayazda kalan yerlerine yazmak geceyi
salkımlarında böğürtlen dallarının sevmek yavrusunu
ay ışığının
henüz ısırılmış tatların dimağında yalvartmak tanyelini
sürmelerinden süzülme kaçırırken bakışlarından nazı
sahralarına bırakırken cırtlıçplak sinelerin kar beyazı
köpüğünü
ayrımlarında yırtılmak kozasına kelebeğin
filiz filiz fışkırmak çekirdeğinden damlarken
yapraklarından güneşi meyvenin
kaymağında üflemek sürgünlerine ayva çiçeğinin

örtünmek öylesi ah
okyanus çılgınlıkları bırakarak açlığına çekilmek ipeğinden
üşümek kanadında gölgeyi sızım sızım sevmek ah
sevmek...

GÖÇERLER KAHVEHANESİ

Sobası yanıyor göçerler kahvehanesinin
tavanında çocuk gözleri oynuyor.
Kasketli başlar duman altında kalmış
tütünden sararmış bıyıkları göçerlerin
içim göç eden kuşun kırık kanadı.

Kapıdan içeri alınmayan rüzgâr ulağıdır kara kışın.
Bir çay daha istedim, bir çay geceden daha koyu
demli sözcükler dolanıyor boğazımda
içim kaçak sözcükler birikintisi.

Göçerler kahvehanesinde
güneşsiz gökyüzü ağırlanır,
bir misafir olur dağın uğultusundan kopup.
Sözcükler göçer isli camlarına kahvehanenin
ulağına bakar gözlerim kara kışın ortasında.

BAKIYORUM YAŞADIKLARIMIZA

Bu masalarda oturduk daha önce de
Bakarak yağmur bulutlarına şimdiki gibi
Çay içtik, konuştuk
Bıaktık kendimizi düşüncelere
Konuşma arası suskunluklarda

Bu duyguları yaşadık daha önce de
Yaşama sevincinin yabancıları olurduk bazen
Uzağında gibiydik bütün sevdaların
Yalnızlık en yakın arkadaşımızdı
Birlikte olduğumuz zamanlarda da

Bu şarkıları söyledik daha önce de
Bazen de sessizlikte bir anlam bulduk
Bir sevginin ilk tomurcukları kadar güzeldi
Sarhoş hüznlerle yaşadığımız geceler

Şimdi anılar denizinin kıyısında durarak
Bakıyorum yaşadıklarımıza, yağmur yağarken...

Akhisar, 1985/86

KENDİ TOPLAMIM

hep hecede durdu adımlarım
duvarı yıkmaya korktum
belki yıkılırım diye
öremedim sözcükleri
mala elimde
susunlukta kaldım

mükemmel olmak istiyordum ben
tutup herkesten bir huy alıyordum
uymuyordu ama hiçbir geometrik şekle
huyular toplamım

mükemmel olmak istiyordum oysa
ama taş kesilmem gerekiyormuş
bilmiyordum
işlenebilir kıvamda
elinde çekiciyle bekleyen yontucuya

bazen yel değirmenlerine yetecek bir nefes
bazen nefesimi kesen bir sessizliğe dönüştü
mal varlığım
ne huy topladım başkalarından
ne taş kesildim çekicinin önüne

gülüşümü çiğnetmedim bir gülmeze
mükemmel olacağım diye
ne kalıba sığdım
ne mükemmele uydum
mükemmel olmaktansa
sustum kendi toplamımda kaldım

Erkan KARA

Ve sonra işte, yine içine dönüyorsun, mekânı bilmek yolu uzatmamaktı. O sevmeyi bulabileceğin aşk hâlini, şimdi –dönüp her baktığında– istiyorsun. Bu durum meydana gelmişse bil, mükemmel vaktin üstündesindir. Sen yalnızca bu yol üzerine ol ki unuttukların da sana bildirilsindi. Çünkü, bildikleriyle değil, âh unuttuklarıyla hatırlarmış insan. İşte bunun için içine dönüyorsun varoluşun ilk noktasına döner gibi.

Evet, durduğun yerin önemi var –dönüp her baktığında– istemekte sabit ve sahih olursa bir kimse, evet, dönüşün kalbine olduğu bilinir, kendini ziyaret etmenin mükâfatı bu hâl, yalnız akılla anlaşılmazdı. Yine kendine dönüyorsun, içine. Temizlemek kalbi: güne gülle devam. Ve sonra işte, bir yer ki kor hâlinde aşk ve cezbe gibi ikiye ayrılması, açılması gök kapının büyük şaşkınlık, içimizde heyecan, duanın kabul hâli:

Fazla unsurlarından kaçmak hayatın, insan, ihtiras dünyalarını reddeden bir yola girmek ki süt yolu'na gitmek, hızla yaşanan güzel “bir oyun” arası seni geriye çeken adeta bir gizli el ile yavaşlamak ve sırrı görmek, bu. Bir nasiptir gök kapısını yaşamak, kendimizi toparlatır, bizi kendimize getirir, gök kapısı kapanmadan iste. O, sevmeyi bulabileceğin aşk hâlini, işte küçüldükçe nefsinde insan bir lütuf olur ona bu mekân.

Onun için, hadi zırh elbisesini üstüne giyin. O sarı renkli bir elbisedir. En iyisi “kış mevsimi”nde olur; ona sarılırın o ki dikişsizdir. Bu maneviyat inançla dirilmek, ölü içi canlandırmak hâlidir.

Bilginin aşk kapısı kalbinde: gizlerin ve saklamanın yeri. Hakikat üzerinde kalan kim? Tanrı'nın bileceği bir sırdır. Aşk kalbinde doğduğunda, âh, artık gövdeden çıkma vaktidir.

Bu hâlin sendeki gerçekliği duygunun duadaki sahiliydi. Görerek inanmak da ister insan, “kalbin tatmin olması” içindi. Duanın en büyük manevi eseri sarı elbiseyi üstüne giymendi. Bunu, Tanrı isterdi çünkü: “duanızdan başka neyiniz var” diyen, Tanrı'nın kendisiydi. İşte, aşkın mayalandığı insanlar, onlar, kapılarını açık tutar kül olmakla donmuş kalplerin.

İnsanı tazeler ve yenilerdi dua: tüm dünya işlerini bırakarak ve eksikliklerimi kabul ederek hâl ve kâl lisaniyla kalbine, geldim demek. Bu, kalbin hakikatıydı. Âh, sarı elbise bir lütuftur Tanrı'dan, onu, sevdiğinin üstünde yaşarken hep görmek isterdi: ki “yalnız sana inanır ve ancak senden yardım dilerim”, dilinden kalbinden beklenendi.

İşte, bu, bir mertebe sana, sevmeyi bulabileceğin aşk hâli için –gel– denilen. Oysa, içerden dışardan sesler: zor işler bunlar diyecek, gidecekler, sen gitmeyeceksin, aşk deyip bekleyeceksin. Çünkü, en iyi bildiğinde anlayacaksın, beklemenin aşka dahil olduğunu. Onun için, çokça dua edip tekrar aşka dönüşerek, etrafında bir ışık oluşacak ve yine yeniden seven bir kalp gülen bir yüz olacaksın. Bu, ruhun tekrar dirilişiydi, biten aşk'ın ardından. Yani, aşk diyorum, aşk.

BEN DİYORUM Kİ

Kaç derece beni yakan bakışların
Kaç kalibre kalbimi vuran kirpiklerin
Tanrılığa soyunmuş bilge sözlerin
Yaralarımda birikmiş öfken
Ben diyorum ki yaralarımın kuşlar havalansın

Yerinden edilen özne gibiyim
Ne kurallıyım ne devriğim
Göçebe aşkı yerleştiremedim bir yere
Ne seninleyim ne sensizim
Saydım düşlerimdeki ayak izlerini
İçim dışına sığmadı
Karşı koyuştu ağzım ağzına uymadı
Ben diyorum ki soluğumdan çocuklar çiçeklensin

Ben patikaları sevdim sen asfaltları sevdin
Tenha yanlarım sapaydı kalabalık yanların uzaktı
Sen kendini yalanlasan da gerçek yalanlamaz seni
Bulutun güneşle aramıza giren
Ben diyorum ki öpüşlerimden yüzün ıslansın

TÖZ-BİLİŞİM

Nedir ortak kesenimiz? İçkin bağlarımız?
Sicimlerle sağlanır töz-bilişim
DNA ve “mem”lerle iletilir çağlarımız
Panteizm: kozmik yönetişim

Her şeyi kendiyle gördüğün, ışık!
Tün, kesridir günün, gün kesridir bütünün
Açtığında gözünü, ışık-kürene aşık
Tüm evren bilir seni, budur kozmik ünün

Yalnızlık hissin manada geçici körlük
Beynin sol yarımküresine fazla mı kapıldın
Kalp soğukluğunun işi var bir likörlük
Seviyor seni: evren: öpüldün

Taşlar, tavşanlar sana rüya kardeşi
Kurtlar da öyledir, neyi bilirler?
Yürür bileşik kaplar: kozmik sinestezi
Hepsi gider bir—birini bulurlar

Dehrin parkları? Evrenin “parmakları”!
Işık, varın can közü: çapraz-kesen Töz –
Non-gramatik ve dolanık, iletişerek
Yönetişirlerdi (t)özdeşlikle evrende: Yaz,

Bağlar, gökyüzü, dallar, müşterek,
Bazı, neşeye gübre, özeleştiril gamları
Göğün damından evin damına dek
Ağustos dolunay ise, dolunay damları...

Orhan EMRE

BULANTI

umut özbey'e

sırtından açılan ormana baktım

hiç kimse yokmuş gibi
bu ilk sabahta

atlarımıza biraz daha su verseydik

içini kaybeden çağda
sessizliğe hazırlanırken gölgeler
bir acıyı başka bir acıyla yordum

yüzüne takılı dren ile dolaşırken koridorlarda

Mehmet TÜRKMEN

BALKON VE YALNIZ BİR GÖLGENİN SAHİBİ

H. Kul'a

Balkon içinde bir hayal boşluğa düşer
anlatsam camdaki silueti
sokağa, sokak lambasına bakan buğudaki göz
ağlar serencamına

Gecenin on ikisine bağlanan mineçiçeği
göze gelmiş, ritmi bozulmuş göğsünün
vitrin önünde taş gölgeler gibi
balkonun esir aldığı mineçiçeği
hayat çizgisinde seyirci

Zaman karabasan gibi ağır
bu şarkı, alacakaranlık, saatlerdir vakum
balkonun her köşesine tüneyen pas
geceyi biriktirir

'Duvarlar boyansa
kapanmaz üstü çatlakların'
hep aynı yerde durur uzun bacaklı örümcek
balkona düşen sessizlik
dudaklarda büyüyen sesin yankısı

Balkonun karabasanı dünya
deklanşöre al yüzde me(l)al
kendi gölgesine ışımayan söz fanusu
göge ağmadan, yıldızlara karışmadan
geceyi bitirir

Veysel TOPRAK

KUŞ UYKUSU

Kuşumun ölüm öncesi
avuçtaki son görüntüsü;
yüreğimde köz parçası,
tüylerim kırık, gagam yara bere içinde...

Ne zamandır unuttuğum her acı
genzimi yakan bir nakarat rotasında
kuş uçuşu ağda dönüyor
en çocuksu sesimle!

Anlattığım kuşa bu ölüm nasıl sığar!

Bir unutulmuş sığmayan varlığı
sonsuz bedeniyle avuçlarımda;
konuşamamanın sessiz öfkesi,
üzücün ışık hızına vurması,
içimdeki barışın yok oluşu,
yüklenip gitti gökyüzümden...

Boğucu bir kaos avluda;
ayaklarımın altında doğranmış kırıntılar...
Baharı o müjdelere oysa
bir gün düşeceğini bile bile
yapayalnız gidiyor şimdi cennetine...

Ölüm avuçlarımdan bile büyük değilken
kuşumun cıvıltısı gövdemde her yerinde tufan!

Göğüs kafesimi kırarcasına tuttuğum kuş
kucağımda çoğalıp duran ölüm jesti
oysa yem unutkanlığıydı korktuğum kelime
şimdi avuçlarımda çöl özleminde buz bir kütle!

Bir ağaç, en yeşil yerinden başlasın yaprak dökmeye!
Bir kedi, en aç haliyle başlasın yas tutmaya!
Bir hayat, en cıvıltılı sesiyle başlasın muzipçe gülmeye!
Bir ölüm, en itaatkâr duruşuyla başlasın kendinden
utanmaya!

Aşkla sevdim seni
hangi avucumdaysan, öbürü uçurum
bir çalıya döndü gövdem!

Gökhan DEMİR

SOĞUK BİR ŞAKA

ilk isteğim doğmamak olurdu son isteğimse ölmek
ölerek doğuyoruz doğarak ölüyoruz tek tek
şantiyelerin arasında cesetlerimizi arıyoruz
soğuk bir şaka, kan yüklü bulutlar gibiyiz
gelip geçiyoruz geçip geliyoruz dur duraksız
yazgımız alnımızda değil avcumuzda
belki de ayaklarımızın altında
çiğniyoruz kendimizi

Emin ORHAN

Ham'fendi konuşmasını kesip masadaki bardaktan bir yudum su alarak boğazını temizledi.

"Af dersiniz... Öheee, öööhheh!" deyip yutkunduktan sonra sözü bıraktığı yerden sürdürdü:

"Algoritmatic görünümün etkisinde olmak yeterli olmayabilir. Bir paradoks yapıda gelişen yapay ilişkiler zamanla aşınabilir..."

Biz salona girerken dışarısı soğuk olsa da rahatsız edici değildi. Konuşmacının su arasında, başını pencereye çevirince havadan inen ince ince kar tanecikleri ıslak yüzeylerde eriyordu.

Kar tutmuyor zemin.

Zihnim de ham'fendinin konuşmalarını.

Çıkmak istiyorum, çıkamıyorum. Sunum perdesinin karşısındayım.

Sıkıntım bir çeyrek daha arttı. Elim bazen burnumda. Arada ensemin ovuşturuyorum.

Dalıp okyanusları aşarak yeryüzünün iki kat üstüne çıkmışım. Altımda bulutlar, masmavi bir atmosfer... Göğsüm ferahlayıp dalgalanırken ham'fendinin tiz sesiyle iniyorum yeryüzüne. Salondaki bütün gözler bende.

Yüzümü buruşturup esnettikten sonra, "Afedersiniz, sorunuzu anlayamadım, yineler misiniz?" deyince Şükrü'nün yanındaki ihtiyar fısıltıyla, "Sunum bitti, ham'fendi hepimize teşekkür etti," dediğinde özgürlüğüme kavuştum.

Ara tatilde evde kimse kalmadı.

Kuşlukta yataktan fırlar fırlamaz soluğu Hamamönü'ndeki çay ocaklarından birinde alıyorum. Köşedeki marketten peynir, ara yoldaki simitçi Müslüm'den iki simit alıp çayla geçiştiriyorum kahvaltıyı. İkinci çayımı söylerken bizim halaoğlu Şükrü cepten, "Abi, bu yıl biraz erken gel, gezip dolaşalım, etkinliklere katılırız," deyince duramadım yerimde.

Toprak çekiyor derler ya, öyle bir şey.

İçimden iki ses; biri, "Kalk, nasıl olsa bekleyen yok.

Atla şurdan metroya. Otagara vardığında hangi otobüs erken kalkıyorsa onunla gidersin," diyor.

Diğeri, "Sen akli başında bir adamsın, eve git, giyeceklerini, pıllını pırtını topla. Akşam son otobüslerden biriyle yola çık. Gece uyur, sabah gün ışıyınca gözünü Ege'de açarsın..."

İkinci sesi dinledim.

Hava biraz puslu olsa da sabahın ayazıyla Muğla otogarında indim.

Bagajdan bavulumu alıp karşıdaki kahveye varmadan halaoğlunun telefonu. Açamadım elimde yük olduğu için. Çayımı içip soluklanırken tekrar aradı.

"Günaydın Şükrü, elim doluydu telefonu açamadım..."

"Merhaba abi, hoş geldin. Nasıl geçti yolculuğun?"

"İyiydi, uyuyarak geldim, şimdi kasabanın dolmuşuyla geleceğim..." dediğimde Şükrü söze girdi, "Abi, orada bekle. Ben yarım saat sonra damlarım. Bugün bir etkinlik varmış. Senin de hoşuna gider. Bir bayan kuantum ile ilgili açıklamalar yapacakmış, hadi görüşürüz," deyip telefonu kapattı.

Yandaki büfeden iki hamburger yaptırıp ayrılan karnımı doyurunca bir çay daha içtim.

Gözüm gönlüm açıldı.

Dipdiri bir ben oldum Muğla havasında çayı da içince.

Memleket doğası bir başka oluyor.

Otobüslerin arasından çıkıp geldi Şükrü sallana sallana.

İL(L)ET-İŞİM

Sen "ay" dersin;
karanlıkta saf bir ışık belirir.
Ben "üzüm" derim—
bağlarda, bahçelerde ararsın.

Sen "konuş" dersin:
dallara konar kuşlar.
Ben "huş" derim...
duyulur çanlar, bakarsın.

Tarihteki en büyük icat;
hilafsız en büyük derttir.
Anlatır, anlatır—ve nihayet:
susarsın.

Küçükken de böyleydi. Kaygısız, vurdumduymaz. Aslında okuma ve yazmayı pek değil hiç sevmez. Liseyi zar zor bitince ağabeylerinin iteklemesiyle iki yıllık meslek yüksek okulunu bitirdi.

"Sen hangi bölümü bitirdin," demiştim beş altı yıl önce. Garip garip suratıma bakıp eliyle, boş ver işareti yaptı.

Gidip okuldan diplomayı bile almamış.

Çocukları internetten onun bölümünü öğrenince alt dudağını üstüne getirip, şaşkınlık ifadesi belirmiş yüzünde.

Okurken rapor ve izinle çözmüş devamlılığını. Kitapları alıp evde bir köşeye atarmış. Final ve vizelere bir iki gün kala açılmış sayfalar...

Daha dört yaşındayken dedesi kuran okuturdu.

Ezberi çok güçlü.

Gördüğü, duyduğu ve okuduğunu bir daha unutmazdı.

Kalkıp sarıldık birbirimize.

Elimden bavulu alıp arabaya koydu. Ön sağ kapıyı açtı. Girip oturdum.

Arabayı çalıştırınca, "Kültür merkezinde bir etkinlik var abi. Tam zamanında geldin. Ben de merak ediyordum. Senin de ilgini çekeceğini düşündüm," diyerek gaza bastı.

On dakika sonra vardık etkinliğin yapıldığı yere.

Epey de kalabalıktı. Yarım saat bekledik.

Şükrü tanıdıklarıyla selamlaştı. Beni onlarla tanıştırdı.

"Abim, Ankara'dan geliyor. Kendisi de yazar," deyince duygularım düğümlendi. Yanımdaki kişi, "Sizi gerçekten kutluyorum, Muğla'daki etkinlik için taaaa Ankara'dan geliyorsunuz, bu ne yüce bir bilim sevgisi," dediğinde afallayıp kaldım.

Şükrü araya girip, "Abim Ankara'da da etkindir. Hiç boş zamanı olmaz," deyip gülümsedi.

Ne bilsin Ege ve Muğla'dakiler benim Samanpazarı, Sakarya Caddesi, Cebeci ve Kızılay'daki çay ocaklarında zaman öldürdüğümü.

Gece boyu yolculuk, ardından sıkıcı bir etkinlik ile günün yitirdik.

İçimde yeni bir ses, "Bırak her şeyi Ankara'daki çay ocakları seni bekliyor!"

Öte yandan Şükrü, kolumdan tutup arabaya itiyor!

Sevgili editörün, benim için hangisi sakın ve huzurluysa sen bari oraya çek!

SIYAH DERİ YELEK

*güneşin idraki an meselesi
birbirimize tutunmayı seçiyoruz*

bir yol dönüyor içimde ışıklı aykırı
sade kahve birkaç güvercin bir olasılık
sınır orda başlıyor nereye gitsem gökyüzü
fazla mavi, hiçbirimiz bakmıyoruz dağlara

suzinak parmaklarımızda yeni bir dünya kehâneti...

sıcak ekmek kokusu ince belli çay
çam serinliğinde cırcır böceği az şey değil veranda
deri yeleğini kuşanmış, ufak şeylerden ömür kuruyor

zencefil tadarmış insan korkunca...

kuş unutmaya başlıyor şeylerin kokusunu
tavşan deliğinde anlam durmuş
bir çivi saplanıyor zamana akrep kımıldamıyor
gece geliyor içime bir çukur kadar soğuk gece

hâlâ ekmek sıcak hâlâ çavuş üzümleri yiyor kuşlar...

hep öyle başlar zaten, olmayacak bir şey olur
aykırı rüzgâr, ufak şeyler yerinden söker bazen insanı
siyah deri bir yelek, kim giyse
babaya benzer biraz

BOŞLUĞA DÜŞEN ÇIĞLIK

“bizi de yaz abi, bi şiirlik yerimiz olsun şu dünyada”

hayat diyorum abi
tükürüp attı bizi
ezansız bir cami avlusuna
rüzgâr kesiyor kefansız yüzümüzü
bugün de ağız abi
hiçbirimizi emzirmede çöp bidonları

topuğuna basarak yürürüz acının
valesiz park ederiz
tekerleksiz bedenimizi
ustayız kaldırım taşlarını idareli kullanmakta
kolumuz kanadımız kırık abi
kimse tutmuyor çığlığımızın ucundan

hesap ağır
kapılar kapalı
perdeler örtük
barikatın arkasında yalnızız
o şarkıyı bir daha çalma abi
jilet atacak yerimiz kalmadı

DEVRİLMEK NAFİLE

herkes herkese bir düş kurabilir
devir düzüyor zaten, devrilmek nafiye

zamanın ahını alan kılıç ve alıç
içime birikiyor her ihtilal, aşka dair
ağıtları sadece kitaplar yazar sanma
bitmez söylenceler, yok say tanrıyı
cennet veresiye cehennem peşin
bir yaşama atılan kördüğüm

borsa dersin muntehir hâlâ
sosyalizm kalbi olana iyi gelir
kuluçkaya yatsa da o ceylan

şiiri tükenince anarşizm başlar
ve yaşlanır insan, mesut bey bilir
yalnızlığın israf edildiğini

herkes herkese küs olabilir
devir zaten düzüyor hepimizi

ZAMANSIZ GÜZERGÂH

Martılarla paylaştım zamansız güzergâhımı.
Sana çıkan yola sapmadan beş dakika önceydi.

Kendi sesimi unutmuş sürüklenirken,
çığlıklarıyla uyandım bir anda.

Susamıştım sana, evet; susamış.
Arzu olamazdı katien,
çünkü şehveti eksik anların varlığından
bir haberim yok henüz sana dair.

Bundan dolayı kana kana içme isteğim var,
yaşama tutunurcasına.

Hangi renklerle sarmalandın bilmiyorum,
lakin bir mahzuru yok benim için.
Çünkü ben gökkuşağından sonra doğdum dünyaya
ve öncelikle “mavim” diye hitap edeceğim sana.

Her beyaz tuvalde
farklı renkler seçeriz belki sonra.

Hiç eksik kalmaz ellerimizden mesela,
dünyadan çaldığımız boya kalemleri.
Ve rotasız seyyahlar oluruz;
kimseden saklamayız renklerimizi.
Gören de, görmeyen de razı gelir bence...

Bu arada—
ben hâlâ mavim diyeceğim sana.

BURSA FLANÖRÜ, 8

Ramis DARA

Ahmet Hâşim acaba hangi nostaljik ve estetik tatlar sunacak, hatırlatacak bana. Bugün yapabildiğim en güzel şey, keyifsizlikten dolayı yaklaşık bir aydır gidemediğim kitapçıma gidip *Frankfurt Seyahatnâmesi*'nin yeni baskılarını almak oldu. Günümü ve gelecek birkaç günümü kurtarmış, hiç değilse renklendirmiş gibi hissediyorum şimdi kendimi.

*

Ahmet Hâşim'in düzyazısında aradığım şiiriyeti, derinliği, sonunda *Frankfurt Seyahatnâmesi*'nde bulacak gibiyim. Yıllar önce okuduğum, sonradan bir daha okuduğum *Bize Göre*'de, yine son yıllarda bir daha okuduğum *Gurabâhâne-i Laklakan*'da galiba pek bulamamıştım bunu. Şu kışlı-güneşli havalarda, kırılmalı dolu günlerimde bu gezi kitabının bana manevi bir katkısı olacak inancındayım şu anda.

İyi ki dost ve doktor olarak eski bir kitaba sığınmışım.

*

Ahmet Hâşim acil sağlık sorunları için gittiği Frankfurt'a ulaştığı ilk gün Goethe'nin evini görmeye koşar.

Onun anlattıklarından öğreniriz ki büyük Alman şairinin (1749-1832) yaşadığı dönemde Frankfurt'ta halk su ihtiyacını sokaktaki çeşmelerden karşılamaktaymış. Ancak Goethe'ninki gibi iki üç zengin ailenin evlerinde özel kuyular varmış.

Anadolu'da 1960-90'larda yoksul bir çiftçi ailesi olarak bizim tarlamızda iki kuyumuz vardı. Köyün ikide bir bozulup akmayan tek çeşmesinin kaynağı da gümrak bir kuyuydu.

Şimdi bütün dünyada olduğu gibi Anadolu'da da kuyular neredeyse sadece şiirlerde, türkülerde, şarkılarda kaldı!

Refah günden güne yükseliyor, ama dünyaya şöyle bir baktığımızda ne toplumsal huzurda, ne yaşama sevincinde göze çarpan bir yükseliş var - olacağı da benzemiyor.

“Faust”“un Mürekkep Lekeleri” yazısı için böyle biraz dışsal bir not yazdım burada, ama Hâşim'in ömrünün sonlarına doğru Goethe'nin evindeki ziyaretçileri görünce duyduğu sevinci, belki gizli imrenmeyi de içimdeki deftere not ediyorum.

*

Evde ikili iyileşme, havada yumuşama, çocukluğumdan gelen bazı kır çiçeklerinin yakınlarda açılacak olması, okuma ve yazmayla bağımın tavsayarak da olsa sürmesi, bütün bunlar, önümde yeni bir hayatın daha başlayacağı anlamına geliyor. Şam'da kayısı değil, Küçükasya'da zerdali yeterli, içim ve dışım için.

*

Hayat boyu, medeni-uygar dünyanın bencilliğine, sahtekârlığına, acımasızlığına tanık oldukça içimin bir yanı hep yabandan, yabanılıktan yana çarptı. Bir yanımla eğitim eğitim derken, bir yanımla da eğitim eğip bükme, doğallığı engellemek, bozmak değil mi deyip durdum.

Değerli yazar Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın 1924'te yazdığı incecik romanı *Meyhanede Hanımlar*'da bir kahramanına söylediği sözler ilgimi çekti:

“Terbiye demek herhangi bir mahlûkta yaradılıştan mevcut olmayan bir şeyi ona tehditle, dayakla, işkenceyle zorla aşılarmaya uğraşmak demektir. Bunun için terbiye, medeniyet hilekârının yüzümüze sürmeye çabaladığı bir sahtekârlık yaldızdır...” (s. 14)

*

Küçük Tahlıl Sokağa düşen zarif yağmur taneleri parke taşları üzerinden akıp giderken yapraksız melez çınardaki birkaç serçenin oluşturduğu gür kış-bahar korosu kadim

konserini veriyor. Çisentinin flulaştırdığı havada dağın etekleri seçilebiliyor. Çay içme bahanesiyle oturduğum saçak altında tanıdığım bu hayat kesitini; ‘unutursam fısıldar’ belki diye, az az okumakta olduğum kitabın arasına, bir ayrıç olarak koyuyorum.

*

Şu son günlerimi yumuşatan, anlamlandıran *Gurbet Hikâyeleri* oldu. Ahir ömrümde: şimdilerde okuyabiliyorum Refik Halit Karay'ın 1930'larda yazdığı bu ilginç metinleri. İyi ki de okuyorum.

(Lakin kitabın üzerindeki “Livaneli kitaplığı” yazısı kara bir leke gibi orada durup duruyor. Yahu biz bu klasik eseri okurken niçin alakasız birinin burnu bu işe karışıyor ki?!

Kitapta, adı geçen müzisyenin önsözü var, ama kitabın özel terihçesiyle, hikâyelerin kültürel ve toplumsal tarihimiz içindeki yeriyle ilgili tek satır yok.)

*

[Bu kitapta] “Yazar (...) Hareketli ve hareketsiz canlı türlerinin yanı sıra toprağı, kayaları, havayı, nehirleri ve denizleri de kapsayan yeni bir toplumsallık üzerine düşünmeye davet ediyor. Çünkü her varlığın varlığını sürdürmesinin diğer varlıkların varlığını sürdürmesine bağlı olduğunu artık kabul etmemiz ve bu ölüm severlik sürecinden çıkmamız gerekiyor.”

Ömer Faruk adını Ayrıntı yayınlarından biliyordum. Eleştirel denemeleri çok ilgimi çekiyordu.

Sonra izini kaybettim.

Son aylarda *Cumhuriyet Kitap*'ta onun 9 kitabına ilişkin duyuruları görmeye başlayınca çok sevindim.

Yukarıya aldığım metin, onun *Gül ile Bülbül Cumhuriyeti* kitabıyla ilgili ve benim de yıllar içinde oluşan iç dünyama çok uyuyor.

*

Sırtımı 15'lik şubat güneşine verip oturdum. Şehrin bu en az değişerek kalmış semti Tahtakale'deki minik çay bahçesinin mobilyalarının değişmesinden hoşnutluk duymamıştım (ahşaplar ve küçükler gidip plastikler ve büyükler gelmişti!); ama şu anda hoşuma gitti: Yüksek siyah masaya yumulup kitap okumak pek güzeldi. Refik Halit Karay'ın *Memleket Hikâyeleri*'ne başladım şimdi de.

Bazıları bana bu kitapları gençliklerinde okuduklarını söyleyecekler, iyi ya işte ben de ikinci gençliğimde okuyorum.

Birinci gençliğim Camus çevirilerinden başlayıp Fransız edebiyatından Türk şiirine uzanan özel bir program içerisinde geçmişti. Güneşi gölgeyi, yazı kışı baharı, çok fark etmediğim yıllardı. Her şey tonla kilometreyle ölçülürdü.

Şimdi gramla ve santimle, ve çok değerli.

*

15 şubatta dünyanın bu bölgesinde, Bursa denilen yerde, 25 dereceye yaklaşan sıcaklık pek güzel de, bedelini şiddetli lodos fırtınası olarak ödüyoruz.

Askerliğimi yedek subay olarak Bursa'da tarihi Işıklar Askeri Lisesinde yapmıştım (1978-79). Arada bir gelen nöbet görevlerimde, lisenin yeni binasındaki camların pek çoğu gece patlayan lodosla kırılır, ertesi gün yerlerine yenileri takılırdı. Sanırım o yıllar bu gözü yaşlı kadim dostumuz, daha şiddetli esiyordu. Askeri lisenin yüksek yamaçta kurulu olmasının ve şehrin o yıllarda günümüzdeki kadar, fırtınayı kesen devasa yapılarla dolu olmamasının da payı vardı sanırım o durumda.

Ey, Eos ile Astraeus'un oğlu, güzelim Notus-Lodos; varlığını elbette sürdürüceksin, es, gürle; ama unutmak ki şu dünyada hepimiz dostuz, kardeşiz.

*

“Bursaperest” diyebileceğim gençler arasında Haraççıoğlu Medresesinin özel bir yeri var, burayı çok seviyorlar. Evime 200 metre bile olmayan burayı bense pek sevmiyorum. Evet tarihi bir atmosferi var, avlusu ağaç-yeşillik dolu. Çay →

Nihan IŞIKER

ŞUBAT'IN HÜZNÜ

Şubatın dördü
Mart'a şiirler yazıyorum
Üşüyor dizeler
Üstünü örtüyorum kelimelerin
Hecelerin
Harflerin...
Şubat üzüyor
Mart ise her şeyden bihaber

Gülçin Yağmur AKBULUT

AKŞAMIN KARA SAÇLARI

İçimde ezelin çarmıhı
menzilini yitirdim
dünyanın eteklerinde

Dağlara bakıyorum suskun
kendini akıyor ırmaklar
sessiz garip bir gölgeyim
zaman içinde

Aşk o benim onulmaz yaram
okşadıkça kanayan cehennemim
kimlere yer yok
bu çılgın bahçede

Adım başı kör kuyu
ağdalı yalnızlık
güneşi koyumda yaşıyorum yıllardır
yaz gününde kış düşüyor ömrüme

Akşamın kara saçları
salınıyor bağrıma
'bir göz açıp yummuş gibi'
tükeniyor mevsimler
ormanını yitiren kuşlar
konuyor pencereye

bahçesi olarak da iyi hizmet veriyor olabilir. Ama çevredeki diğer binalardan dolayı ne dağı görüyor, ne ovayı. Çok az güneş alıyor. Adeta bir tutukevi.

Batısındaki -Kavaklı Caddesine bakan- kapıdan giriyorsunuz ve yine bu kapıdan çıkıyorsunuz. Başka bir nefes alma şansınız yok.

Bir diğer ve zorunlu tutukevi olan evimden çıkıp buraya niye gireyim?

Yakında yaşayıp uzağı özleyen canlılar biz.

Açıklıklarda yaşayanlar kapalı yerleri, kapalı yerlerde yaşayanlar açıklıkları; güneşteki gölgeyi, gölgedeki güneşi...

*

"İnsanlardan sıyrılarak geldiğim bu minik arazide yağmur rüzgâr güneş gece, dostlarım olarak sonsuza dek kalacak, ne güzel..."

Mustafa Barkın GARİP

KAVRUK UN

paramparça oldu asırlık su değirmenlerimiz.
tuzla sulandı buğdayımız, ekmeğimiz.
ikimizden biri önce ölürse;
yetiştirdiğimiz acılar filizlensin köklü sevdalara,
sırtlan hırlamasındaki uykular, kavuşsun rüyalara

lavanta sabununa alerjik reaksiyon gösterdi musalla taşı
tesirli ayetler okunuyor komşunun cenazesinde
mahalleyi saran kavrık un kokusu yakamda
dağıtılıyor şerbetli aşkların uğultulu helvası
ey aşk şimdi hangi şiire konuksun

bu öykü keskin bakışlı, pabuçsuz çocukların şarkılarına
gebedir
onlar ki, kederli toprağın izleri
onlar ki, kaybolan halkların dilleri
soluksuz gecelerde çatlayan,
dolu dizgin taydır her biri
türkölü tütün sarıyor biri
kanlı tükürüğüyle ıslatıyor kâğıdı diğeri

yaprağın yere sert inişiyle bitiyor bu şiir
şimdi sahipsiz acılar barındırıyor dubleks dairelerimiz
dört artı bir, üçü acı biri yalnızlık
salon ise ince fay hattında
üstelik göğçe çıkıyor asansörler
çatı güvercinleri uçuşuyor, çatısız gökdelenlerde
tavan arasında süzülen ışıktan çırpınan kanat seslerinde
uzaklaşıyor ruhun ruhumdan

Ankara, 2025

Uluay Koçak GÜVENER

MASUM ZİHNİYET

masum parlak bir yüzün
ağır çizgilerle yaşlandığını görüyorum
ne biçim yaşam kırbaçlayacak sırtını
kim bilir

sırtında koca bir küfe
bilmiyorsun dik duruşun bundan
gülüyorsun baksana pervasız
etrafına ışıktan saçıyorsun

ne güzel

paralayacak hayat seni
bilmiyorsun
umarsız bakışın bundan
yanından yörenen
sıvıacak gölgeler
bilmiyorsun
yakalanacak
teslim olacaksın

FOTOğRAF KESME MERASİMİ

İnfazın bir ihtimaldi bunu dibinden
balçıkla yüzüne yapıştırılmış
mum da biliyordu
yüzün şamdanıydı onun
arada bir düşürüp düşürüp
kırıyordu
sesimi çıkarmıyordum
üşüyüp bir kağıt
parçasına dokundum mu
senin tenindi camdandı

Ayağını denk al! diye uyarıyor beni
elime makaslar tutuşturan kadın
Ayağını denk al uçarı hisler havarisi!
yine huzurlu günler peşindesi
üstelik o kinsiz
o kimsesiz delişmen çocuklar gibi
çarmıha meyillisin
yanağını çevirmenden belli

İnfazın kesindi artık bunu dibinden
derisiz yüzüne çiviyle bastırılmış
mum da inkar edemezdi
İnfazın kesindi
çünkü avuç içlerinde
ısrarla can çekişen o et dokusunun
gözlerini bağlayıp
acıısını dindirdin mi bitiyordu her şey
bitiyordu
Her şey inatla huzura varmak istiyordu
oysa huzur dedikleri bugünlerde kara
ağaç diplerine çocuk doğurmuş
kara
alın yazısından kaçmış
her albümde yüzü karalı bir kadındı
adı neydi
kimdi nereye gitmişti sorulmazdı

Ayağını denk al uçarı hisler havarisi!
yine huzurlu günler peşindesi
üstelik o kinsiz
o kimsesiz delişmen çocuklar gibi
çarmıha meyillisin
ateşi tutuşundan belli
...

Bir avuç fotoğraf külü şimdi
avuç içlerimde anne teni

HAZAL SOKAęI

Uzaęına eklendim
Yüzünün aydınlığı kaldı bende
Bir iç çekişle söylüyorum
Bu tuhaf vakitler içinde
Hüzünlü bir şarkı gibi döküldün içime

Alın çizgilerimde derinleşti anılar
Ağıtlar yakılır, türküler söylenirdi
Dinerdi paylaşılınca acılar
Bölüşölünce sevinçler saatler durmaz akardı
Cümle güzelliğe açılırdı kapılar

İncir ağacı gibi gelip göğsümü deldi zaman
Babam en güzel yaşındaydı
Gurbet kokusu yakardı gözlerini
Seferberlikle basılmış köylerin hüznü
Çökerdi akşamlarına
Anlatmak yetmez
Ekledim hayat satırına

Merak ediyorum ama
Yalan yok!
Güvercinler konuyor mu hâlâ çatılara
Peki ya hiç hesapta yokken gelip öteden
Dut ağacını kesti mi hayırsızın biri
De hadi, Boncuk nasıl
Yaşıyor mu, yavruluyor mu vakitli vakitsiz?

Her bahar boy verip yeşerişine bir kez daha dokunsam
İçime açılan sokakların rengine
Tenha bir ömrün terkisinde
Ala şafakları geçip
İçsel özle, dilimdeki sözle
Ezgiler içinde sabahlara varacağım
Öyle güzel bir bahçe bıraktın ki içimde
Öyle güzel...
İyiliğin olduğu her yerde adını anacağım.

Yayın Yönetmeni : Ramis Dara
Yazışma ve posta kargo adresi : PK 68 16361 Ulucami – BURSA
E- Posta : akatalpa@hotmail.com
Yayın Türü : Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685

İsteyen herkes Akatalpa sitesinden kağıt çıkışı alabilir.

Ocak 2000’de Bursa’da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.